

Godišnji
izvještaj 2012

NLB Banka
Znam rašto.

Sadržaj **3**

Izveštaj direktora **4**

Organi upravljanja **6**

Bilansna suma **7**

Kapital **8**

Depoziti **10**

Plasmani **11**

Poslovni rezultat **12**

Kadrovi **14**

Poslovna mreža **15**

Lista korespondenata **16**

Finansijski izvještaj **17-84**

SADRŽAJ

Izveštaj direktora

Poštovani klijenti i dioničari Banke,

NLB Banka d.d., Tuzla, iako je u proteklom periodu bila suočena sa refleksijama finansijske i ekonomske krize, uspjela je i u 2012. godini zadržati kontinuitet pozitivnog poslovanja, što potvrđuje i činjenica da Banka, već dugi niz godina, spada u red vodećih finansijskih institucija u Federaciji BiH.

Zbog toga mi je zadovoljstvo predstaviti Vam godišnji izvještaj za 2012. godinu.

Pored svjetske ekonomske krize koja se negativno odražava i na BiH, politička nestabilnost, neefikasnost vlasti na svim nivoima, nepostojanje ekonomskih reformi i ambijenta za normalno funkcionisanje privrednih subjekata dodatno su pogoršali situaciju u zemlji.

Tokom jula 2012. godine Agencija Moody's Investors Service objavila je da kreditni rejting BiH ostaje B3. Ono što je promijenjeno u odnosu na prethodnu ocjenu rejtinga jeste pozicija posmatranja, gdje su negativni izgledi zamijenjeni stabilnim izgledima.

Kao rezultat svojih analiza 27. marta 2013. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima”.

U protekloj godini Banka je ostvarila sve najvažnije postavljene ciljeve. Očuvala je tržišni udio i ostvarila dobar poslovni rezultat, poboljšala pokazatelje profitabilnosti i troškovne efikasnosti, te adekvatnost kapitala, koja je viša od zakonski propisane. Na dobar poslovni rezultat u najvećoj mjeri uticala je racionalizacija ukupnih troškova poslovanja, reorganizacija poslovne mreže i manji nivo troškova ispravki vrijednosti.

Bilansna suma Banke na dan 31.12.2012. godine iznosila je 790 miliona KM. Ukupni depoziti Banke su iznosili 616,6 miliona KM. O povjerenju koje je Banka izgradila kod svojih klijenata, a posebno fizičkih lica govori i podatak o štednji, koja je dostigla do sada najveći nivo od 342,5 miliona KM, što predstavlja rast u odnosu na prethodnu godinu od 5,6%, a u odnosu na plan 9 %. Ponosni smo i na kontinuiran rast dugoročno oročene štednje koja sa krajem godine u strukturi ukupnih depozita stanovništva učestvuje sa 62%. Ukupno oročeni depoziti nebankarskog sektora iznose 362,9 miliona KM i u odnosu na 31.12.2011. godine, povećani su za 23,2 miliona KM ili 7%.

Banka je u 2012. godini u kreditnoj politici primjenjivala restriktivan konzervativan pristup. Neto krediti nebankarskom sektoru su iznosili 544,1 milion KM. Stopa pokrivanja portfelja ispravkama vrijednosti i rezervacijama iznosi 8,6% i povećana je u odnosu na 31.12.2011. godine, jer su ispravke vrijednosti i rezervacije povećane za 4%, a bruto rizična aktiva smanjena za 12%.

Tokom 2012. godine obezbijeđeno je ročno usklađivanje finansijske aktive i finansijskih obaveza, kao i devizna usklađenost.

Banka je kontinuirano poduzimala mjere za smanjenje svih rashoda, naročito operativnih na koje subjektivno može uticati. CIR, koji je jedan od najvažnijih ciljeva Banke iznosi 63,1% i u odnosu na isti period prošle godine manji je za 0,6 procentnih poena. Operativni troškovi su manji od plana, jer su se tokom godine kontinuirano poduzimale mjere za njihovo smanjenje.

Manji operativni troškovi i troškovi ispravki vrijednosti za aktivu i rezervacija za vanbilans, uticali su na to da je dobit prije poreza veća od planirane, kao i od dobiti iz 2011. godine za 38%.

Banka je u posmatranom periodu poboljšala koeficijente ROA i ROE, povećala broj klijenata, ostvarila pozitivan finansijski rezultat - bruto dobit od 5,4 miliona KM, pa se može konstatovati da je ostvarila zadovoljavajuće rezultate.

Ukupni kapital Banke iznosi 76,3 miliona KM i u odnosu na 2011. godinu veći je za 7,6%. Adekvatnost kapitala je 15,1% i veća je od zakonom propisane stope (12%).

Banka se tokom 2012. godine fokusirala na unapređenje saradnje sa klijentima. Pružala im je podršku u savladavanju otežanih poslovnih aktivnosti, jačajući savjetovanu i partnersku ulogu, što je uz kvalitetnu ponudu proizvoda i usluga, doprinijelo zadovoljenu njihovih finansijskih potreba.

Poslovne aktivnosti Banke sa klijentima pravnim licima bile su usmjerene na održavanje visokog nivoa kvalitete finansijskih usluga sa vrlo konkurentnim cijenama, čime je Banka uspjela zadržati postojeće, ali i akvizirati nove klijente.

U segmentu poslovanja sa stanovništvom Banka je pružala sveobuhvatan finansijski servis zasnovan prije svega na širokoj paleti štednih i kreditnih proizvoda prilagođenih specifičnim potrebama ovih klijenata.

U cilju praćenja modernih bankarskih trendova i migracije klijenata sa klasičnih na savremene kanale distribucije usluga, Banka kontinuirano unapređuje kartično poslovanje i elektronsko bankarstvo, što je i u protekloj godini rezultiralo značajnim rastom broja korisnika ovih usluga.

Trendovi u vanjskom ekonomskom okruženju ne ukazuju na poboljšanje trenutne situacije, ali Banka će nastojati da i u narednom periodu ostvaruje kontinuiran i stabilan rast fokusirajući se na dalje unapređenje ponude depozitnih i kreditnih proizvoda, na uvođenje paketa proizvoda za specifične segmente klijenata fizičkih lica, nadogradnju usluge elektronskog bankarstva proširenjem modula e-bank, kao i jačanje distributivne mreže bankomata i POS terminala, što će klijentima omogućiti još kvalitetniju saradnju sa Bankom.

Banka će u 2013. godini nastojati da zadrži tržišnu poziciju u bankarskom sektoru Federacije BiH bazirajući se na stabilnom i održivom

poslovanju i ostvarujući blagi rast svih značajnijih finansijskih agregata, uz aktivan nadzor troškova i primjenu restriktivne i konzervativne kreditne politike.

U 2013. godini nastaviće se širenje poslovne mreže otvaranjem dvije poslovnice na sarajevskom području. Istovremeno će se raditi na racionalizaciji i optimalizaciji poslovne mreže u cilju povećanja profitabilnosti Banke.

Jedan od razvojnih projekata, koji će biti implementiran u 2013. godini, je i uvođenje Kontakt centra. Kontakt centar je multimedijalni pozivni centar, koji će klijentima, interakcijom putem telefona, e-mail-a, faks-a i web-a, omogućiti još jednostavniji i efikasniji način komuniciranja i poslovanja sa Bankom.

Zadovoljstvo klijenata i u narednom periodu ostaje primaran cilj, kao jedina garancija uspješnosti poslovanja Banke. Zbog toga koristim priliku da se zahvalim svim našim cijenjenim klijentima i poslovnim partnerima na ukazanom povjerenju, a dioničarima, članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave, kao i svim zaposlenicima, na njihovom doprinosu u ostvarenju zajedničkih ciljeva i poslovnih rezultata u protekloj godini.

Almir Šahinpašić

Direktor

Organi upravljanja

Nadzorni odbor	Predsjednik	Marko Jazbec
	Član	Suzana Žmavc
	Član	Pavel Kobler
	Član	Pavel Martinuč
	Član	Ibrahim Morankić
Odbor za reviziju	Predsjednik	Manja Kerstein
	Član	Barbara Deželak
	Član	Uršula Sekne - Kališnik
	Član	Marko Jerič
	Član	Matjaž Ložar
Uprava	Direktor	Almir Šahinpašić
	Zamjenik direktora	Iztok Gornik
	Izvršni direktor	Nihat Hamšić
Glavni interni revizor		Himzija Talović
Sekretar Banke		Marijana Galušić

Bilansna suma

Bankarski sektor u Federaciji BiH u 2012. godini stagnira i bilansna suma sektora ima blagi pad u odnosu na 2011. godinu. Kreditne aktivnosti su usporene, a depoziti i kreditni izvori takođe imaju trend pada. Naročito su smanjeni strani izvori koje su banke dobijale putem finansijske pomoći od svojih grupacija.

NLB Banka d.d., Tuzla ima slične trendove kao i okruženje. Na dan 31.12.2012. godine bilansna suma Banke iznosi 790 mil. KM i u odnosu na 31.12.2011. godinu manja je za 108 mil. KM ili 12%. To je prvenstveno posljedica smanjenja depozita banaka, odnosno prestanka važenja

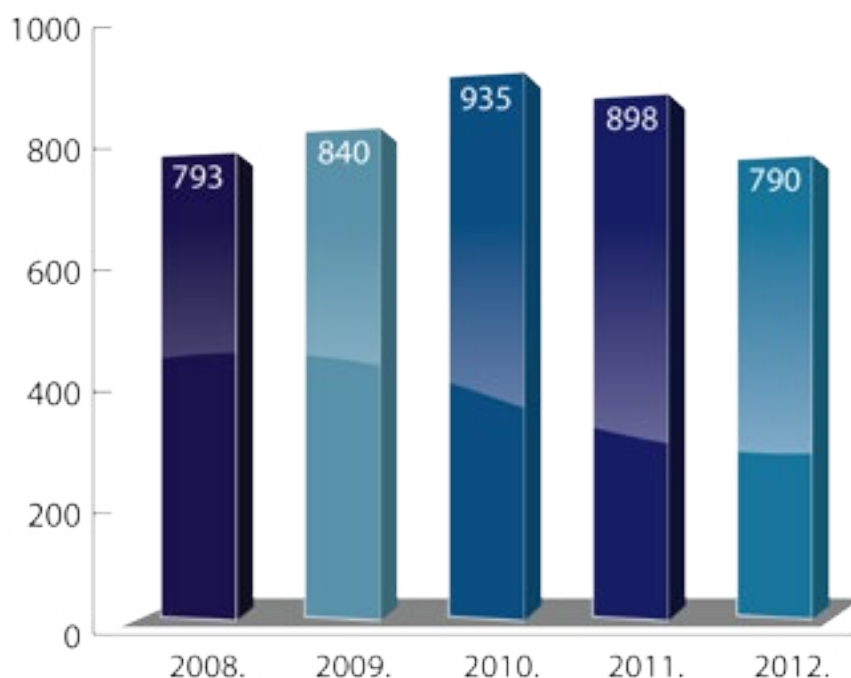
Memoranduma o razumijevanju s bankama-majkama iz zemlje Evropske Unije, tzv. Bečke inicijative na osnovu koje su banke-majke morale držati određeni nivo sredstava u bankama – kćerkama.

Odliv depozita banaka, uticali su na značajno smanjenje plasmana bankama. Ostali plasmani su takođe manji u odnosu na kraj prethodne godine, osim dugoročnih plasmana stanovništvu i sredstava koje Banka drži kod Centralne banke BiH.

Kretanje bilansne sume u posljednjih pet godina:

- u mil. KM-

Godine	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Bilansna suma	793	840	935	898	790

Kapital

Dionički kapital iznosi 38,6 mil. KM, a rezerve Banke 31,4 mil. KM.

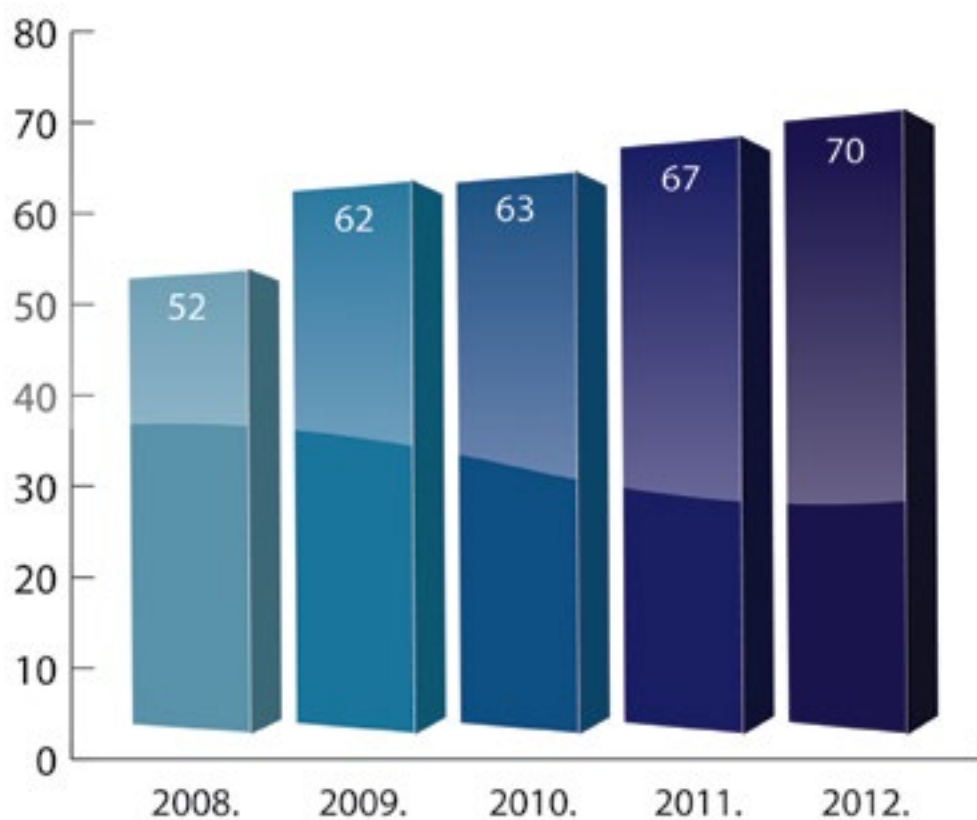
Dionički kapital Banke se sastoji od 275.751 dionica, nominalne vrijednosti od 140 KM.

U skladu sa Poslovnim planom Banke i poslovnom politikom, Skupština Banke je u maju 2012. godine, donijela odluku o rasporedu dobiti ostvarene u 2011. godini u zakonske rezerve i na taj način povećala osnovni kapital Banke za 3,4 mil. KM.

Dionički kapital i rezerve Banke:

- u mil. KM-

Godine	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Kapital	52	62	63	67	70

Dioničari Banke su:

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	96,30%
Ostali	3,70%

Ukupan broj dioničara na dan 31.12.2012. godine je 238 i to:

Pravna lica 87 sa učešćem u kapitalu	99,43%
Fizička lica 151 sa učešćem u kapitalu	0,57%

Stopa adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2012. godine iznosi 15,1%.

Nadzorni odbor utvrdio je prijedlog za Skupštinu Banke da dobit ostvarenu u 2012. godini rasporedi u rezerve Banke. Time će se povećati osnovni kapital za 4,8 mio KM i povećati stopa adekvatnosti kapitala na 15,9%.

Depoziti

Ukupni depoziti na dan 31.12.2012. godine iznose 617 mil. KM i u odnosu na kraj prethodne godine manji su za 98 mil. KM ili 14%. Najveće smanjenje ostvarili su depoziti banaka koji su manji za 82 mil. KM, a što je rezultat prestanka važenja Memoranduma o razumijevanju s bankama-majkama iz zemlje Evropske Unije.

U odnosu na kraj 2011. godine, depoziti stanovništva porasli su za 18,3 mil. KM ili 6%. Ovi izvori već godinama imaju stalnu tendenciju rasta i 31.12.2012. godine su dostigli najveći nivo do sada.

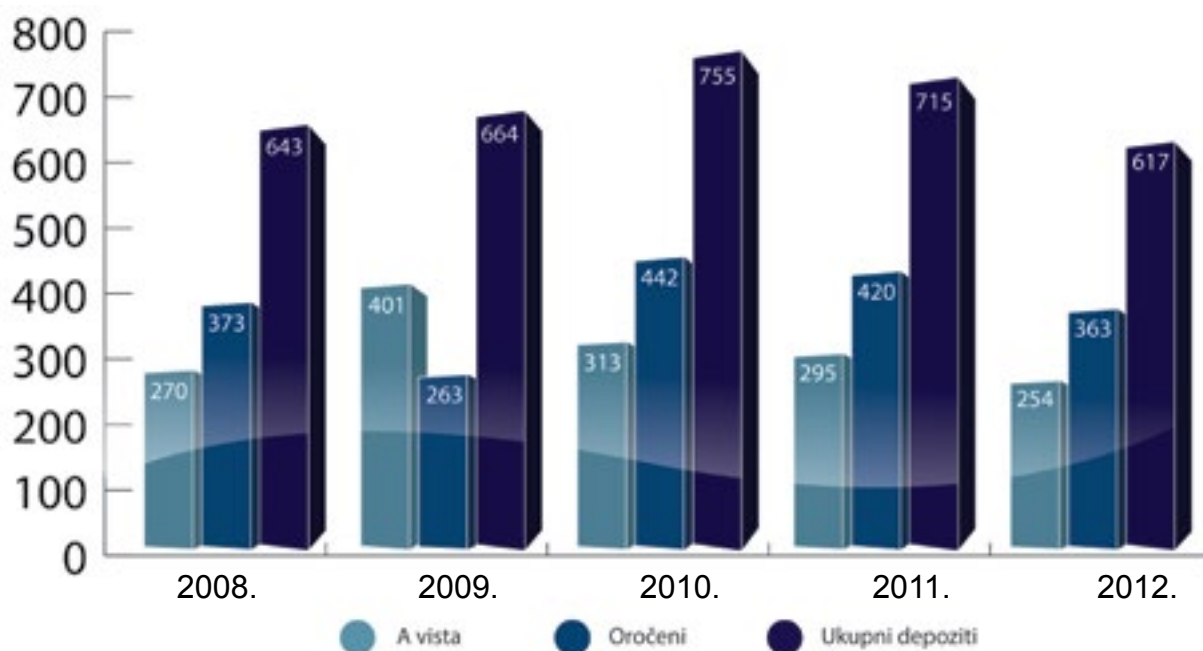
Iako je došlo do smanjenja depozita, broj klijenata se stalno povećava, kao i broj otvorenih računa.

Banka je tokom godine posebnu pažnju posvetila povećanju dugoročnih depozita pravnih i fizičkih lica, tako da je ročna struktura depozita nebankarskog sektora značajno poboljšana.

Ukupni depoziti u posljednjih pet godina:

- u mil. KM-

Godine	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
A vista	270	401	313	295	254
Oročeni	373	263	442	420	363
Ukupni depoziti	643	664	755	715	617

Plasmani

Stanje bruto plasmana nebankarskom sektoru 31.12.2012. godine iznosi 619 mil. KM. U odnosu na prethodnu godinu, nivo plasmana smanjen je za 21 mil. KM ili 3%.

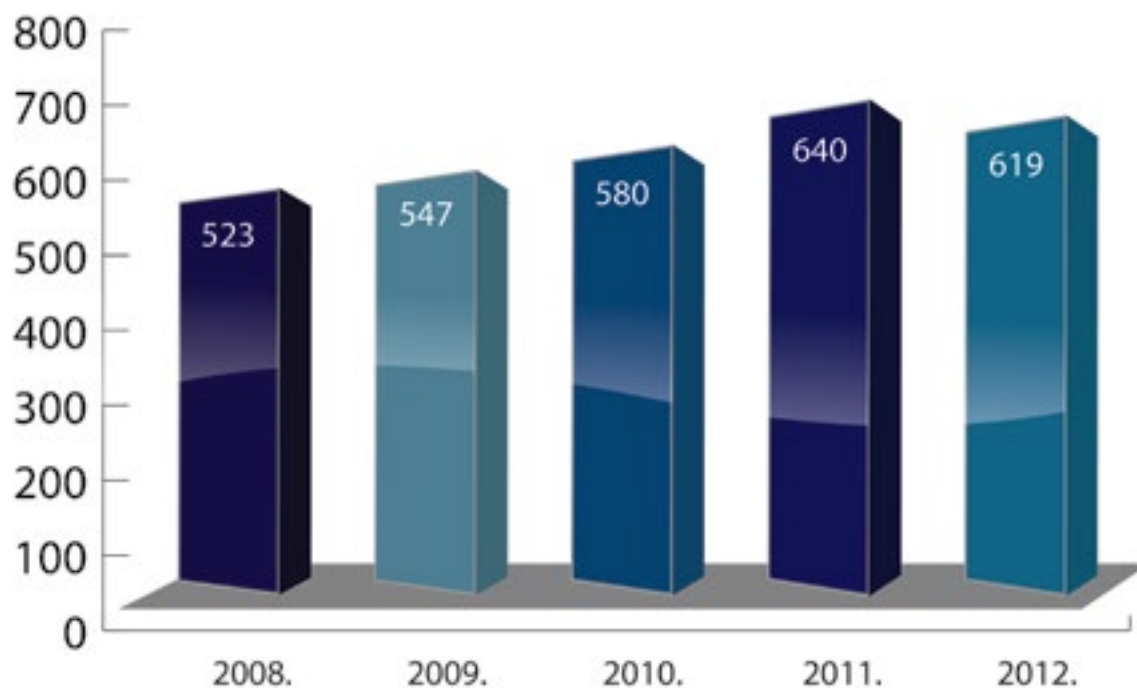
Banka je tokom godine vršila kontinuiran rad na akviziciji novih klijenata pravnih lica uz zadržavanje

postojećih, te nastojala održati kvalitet portfolija. U dijelu kreditiranja fizičkih lica, Banka je poduzimala akcije za prodaju kredita, što je dalo dobre rezultate. U strukturi kredita nebankarskom sektoru 56% se odnosi na kredite pravnim licima, a 44% na kredite fizičkim licima.

Stanje bruto kredita pravnim i fizičkim licima po godinama:

- u mil. KM-

Godine	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Kredit	523	547	580	640	619

Poslovni rezultat

Banka je u 2012. godini ostvarila dobit prije oporezivanja u visini od 5,4 mil. KM, što je za 39% više u odnosu na dobit iz 2011. godine. Na povećanje dobiti najviše je uticalo smanjenje ispravki vrijednosti kredita i rezervisanja za potencijalni kreditni rizik, kao i smanjenje operativnih rashoda.

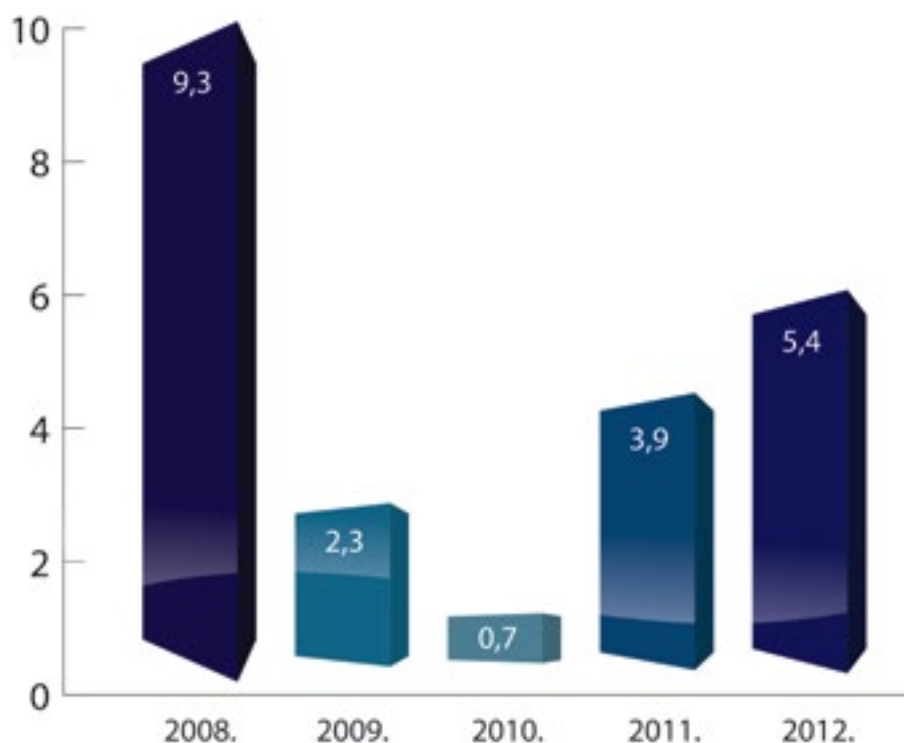
Kamatni prihodi predstavljaju najveći izvor prihoda za Banku. U strukturi kamatnih prihoda najveći dio se odnosi na kamate od plasmana datih pravnim licima, a zatim kamate od plasmana datih fizičkim licima.

U strukturi ukupnih prihoda od naknada najviše prihoda ostvareno je u kartičnom poslovanju i po osnovu pružanja usluga platnog prometa.

Ostvarena dobit u posljednjih pet godina:

- u mil. KM-

Godine	2008	2009	2010	2011	2012
Bruto dobit	9,3	2,3	0,7	3,9	5,4

Struktura kamatnih prihoda i rashoda ostvarenih u 2012.godini:

Kamatni prihodi - bruto	-u 000 KM-
Kreditni	49.262
Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	34
Plasmani drugim bankama	89
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	798
	50.183

Kamatni rashodi	
Depoziti	14.314
Obaveze po kreditima	3.022
Subordinisani dugovi	1.617
	18.953

Nekamatni prihodi	
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	12.892
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.716
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	1.210
	15.818

Nekamatni rashodi	
Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	3.267
Troškovi osiguranja	1.450
	4.717

Banka je poboljšala koeficijente ROA, ROE i CIR, te stopu adekvatnosti kapitala, povećala broj klijenata i ostvarila dobit iznad planirane i iznad dobiti iz prehodne godine, pa se može konstatovati da je ostvarila zadovoljavajuće rezultate.

Kadrovi

Banka na dan 31.12.2012. godine ima 456 zaposlenika, što je za 15 zaposlenika manje u odnosu na 31.12.2011. godine. Kvalifikaciona struktura je poboljšana što se vidi iz sljedeće tabele:

Kvalifikaciona struktura zaposlenika:

RBR.	STRUČNA SPREMA	31.12. 2011.	%	31.12. 2012.	%
1.	Magistar nauka	8	2%	8	2%
2.	Visoka stručna sprema	196	42%	205	45%
3.	Viša stručna sprema	21	4%	17	4%
4.	Srednja stručna sprema	241	51%	220	48%
5.	Visokokvalifikovani radnik	2	0%	3	1%
6.	Polukvalifikovani radnik	3	1%	3	1%
	UKUPNO:	471	100%	456	100%

Poslovna mreža

- Centar kantona
- Veći grad
- Grad u kojem postoji filijala ili ekspozitura NLB Banke

Lista korespondenata

Zemlja /Country	Kontokorent / Korespondent Account-current / Correspondent	SWIFT	Račun / Account	Valuta
AUSTRIJA AUSTRIA	UniCredit Bank Austria AG Wien	BKAUATWW	0101-66031/00	EUR
	Raiffeisen Bank International AG Wien	RZBAATWW	55.032.544	EUR
	Adria bank AG Wien	ABAGATWW	02 000020867 180	EUR
BELGIJA BELGIUM	ING Belgium SA/NA Brussels	BBRUBEBB	3010102451-03-978	EUR
	KBC Bank Brussels	KREDBEBB	488-5917219-59	EUR
BUGARSKA BULGARIA	TBI Bank EAD Sofia	TBIBBGSF	1903053605	EUR
HRVATSKA CROATIA	Zagrebačka Banka DD Zagreb	ZABHR2X	1900001505-191	HRK
ITALIJA ITALY	Nova Ljubljanska banka d.d. Trieste	LJBAIT2T	2742055/98	EUR
MAKEDONIJA MACEDONIJA	NLB Tutunska banka AD Skopje	TUTNMK22	70850010-978-0073100000510	EUR
NJEMAČKA GERMANY	Deutsche Bank AG Frankfurt/M	DEUTDEFF	936272410	EUR
	Commerzbank AG Frankfurt/M	COBADEFF	400876881400	EUR
SLOVENIJA SLOVENIA	Nova Ljubljanska Banka DD Ljubljana	LJBASI2X	900-81801-978-10832 900-7011-currency-10832	EUR (CZK, USD, GBP, CHF, SEK, DKK, HRK, CAD, AUD, JPY, NOK, TYR)
SRBIJA SERBIA	NLB Banka AD Beograd	CONARS22	500781000-978-0073100000676 400780000-941-0073100000676	EUR RSD
CRNA GORA MONTENEGRO	NLB Montenegro banka AD Podgorica	MNBAMEPG	230900-0053100050575	EUR
ŠVICARSKA SWITZERLAND	UBS AG Zurich	UBSWCHZH	60254.05Y	CHF
USA	Standard Chartered Bank	SCBLUS33	3582023483001	USD

Finansijski izvještaji
za godinu završenu
31. decembra 2012.

NLB Banka
Znam rašto.

Izveštaj nezavisnog revizora **19**

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti **20**

Izveštaj o finansijskoj poziciji **21**

Izveštaj o promjenama na kapitalu **22**

Izveštaj o novčanim tokovima **23**

Napomena uz finansijske izvještaje **24-84**

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima i Upravi NLB Banke d.d., Tuzla

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Tuzla (u daljem tekstu „Banka“) koji uključuju izvještaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2012. godine i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o kretanju kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, pregled računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost Rukovodstva za Finansijske Izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o Bankama i odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu: FBA) i kao takva interna kontrola kao potrebna za relevantno sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje, nastalo ili uslijed pronevjere ili uslijed greške.

Odgovornost Revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o prikazanim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu procedura u cilju pribavljanja revizorskog dokaza o iznosima i objavama sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor procedura zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima nastalog ili uslijed pronevjere ili uslijed greške. Pri procjeni ovih rizika revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Banke u cilju odabira adekvatnih revizijskih procedura u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Banke. Revizija također obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni kao osnova za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji, u svim materijalno značajnim aspektima, prikazuju realno i objektivno finansijsko stanje NLB Banke d.d., Tuzla sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine kao i rezultate poslovanja i gotovinske tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o Bankama i odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH.

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Sarajevo
PricewaterhouseCoopers d.o.o. Sarajevo

Sarajevo, 29. mart 2013.

Alida Selimović, ovlaštani revizor

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2012.	2011.
Prihodi po kamatama	4a	49.190	50.511
Rashodi po kamatama	4b	(18.953)	(19.472)
Neto prihodi po osnovu kamata	4	30.237	31.039
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	7	(10.435)	(11.980)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja		19.802	19.059
Prihodi od naknada i provizija	5a	15.818	15.808
Rashodi od naknada i provizija	5b	(4.717)	(4.756)
Dobit po osnovu kursnih razlika	6	1.692	2.446
Ostali prihodi od poslovanja		544	792
Troškovi zaposlenih	8a	(15.004)	(16.489)
Opći i administrativni troškovi	8	(11.930)	(12.528)
Ostali rashodi od poslovanja		(771)	(384)
Dobit prije oporezivanja		5.434	3.948
Porez na dobit	9	(604)	(539)
Dobit za godinu		4.830	3.409
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Dobit/(Gubitak) po osnovu finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		590	(111)
Sveobuhvatna dobit za godinu		5.420	3.298
Osnovna/razvodnjena zarada po dionici (u BAM)		17,53	12,37

Napomene na stranama 24 do 84 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izveštaj o finansijskoj poziciji

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	10	170.935	149.065
Plasmani bankama	11	22.366	120.013
Kreditni komitentima	12	544.147	569.796
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	13	29.942	34.267
Materijalna imovina	14	20.212	20.427
Nematerijalna imovina	15	241	367
Ostala aktiva	16	2.398	4.388
Ukupna aktiva		790.241	898.323
OBAVEZE			
Depoziti banaka	17	2.294	84.699
Depoziti komitenata	18	614.306	630.196
Obaveze po uzetim kreditima	19	65.207	77.674
Subordinirani dug	20	24.102	24.006
Ostale obaveze	21	5.382	7.826
Ostala rezervisanja	22	2.610	3.001
Ukupne obaveze		713.901	827.402
KAPITAL			
Dionički kapital	23	38.605	38.605
Zakonske rezerve		31.449	28.041
Revalorizacione rezerve - finansijska imovina raspoloživa za prodaju		490	(100)
Zadržana dobit		5.796	4.375
Ukupni kapital		76.340	70.921
Ukupni kapital i obaveze		790.241	898.323

Napomene na stranama 24 do 84 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 29. mart 2013. godine te ih potpisuje:

Iztok Gornik
Zamjenik direktora

Almir Šahinpašić
Direktor

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izveštaj o promjenama na kapitalu

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Revalorizacione rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Prethodno prikazano stanje na dan 31. decembar 2010. godine	38.605	27.589	11	1.419	67.624
Raspored dobiti za 2010. godinu	-	452	-	(452)	-
Učinci revalorizacije vrijednosnih papira	-	-	(111)	-	(111)
Isplaćene dividende	-	-	-	(1)	(1)
Dobit za godinu	-	-	-	3.409	3.409
Stanje na dan 31. decembra 2011. godine	38.605	28.041	(100)	4.375	70.921
Raspored dobiti za 2011. godinu	-	3.408	-	(3.408)	-
Učinci revalorizacije imovine raspoložive za prodaju	-	-	590	-	590
Isplaćene dividende	-	-	-	(1)	(1)
Dobit za godinu	-	-	-	4.830	4.830
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	38.605	31.449	490	5.796	76.340

Napomene na stranama 24 do 84 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izveštaj o novčanim tokovima

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2012.	2011.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima te nakanda od mjenjačkih poslova		68.934	68.222
Plaćene kamate na depozite komitentima		(12.909)	(14.296)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)		-	1.932
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(30.360)	(47.547)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(407)	(477)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		78	881
<i>(Povećanje) / smanjenje u operativnoj aktivi:</i>			
<i>(Povećanje) / smanjenje kredita datih klijentima</i>		21.154	(12.741)
<i>(Povećanje) / smanjenje u operativnim obavezama:</i>			
Povećanja/ (smanjenja) depozita klijenata i ostale obveze iz tekućeg poslovanja		(108.791)	(40.139)
Plaćeni porez na dobit		(467)	(50)
Neto novčana sredstva (korištena u)/iz poslovnih aktivnosti:		(62.768)	(44.215)
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici kamata od plasmana finansijskim institucijama		1.160	2.977
Primici dividendi		21	21
Prodaja/(Nabavka) finansijske imovine raspoložive za prodaju		4.501	(19.633)
Nabavka nematerijalnih sredstva		(78)	(258)
Nabavka nekretnina i opreme		(1.183)	(702)
Prodaja ostalih sredstava		80	27
Neto novčana sredstva korištena u ulagačkim aktivnostima:		4.501	(17.568)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Kamata plaćena na pozajmice		(5.204)	(5.435)
Primljene pozajmice		1.800	25.945
Povrat pozajmica		(14.098)	(17.345)
Isplata dividendi		(11)	(1)
Neto novčana sredstva (korištena u)/ iz finansijskih aktivnosti:		(17.513)	3.164
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata:		(75.780)	(58.619)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine:		268.759	327.330
Efekti promjene deviznog kursa:		(25)	48
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine:		192.954	268.759

Napomene na stranama 24 do 84 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Novac i novčane ekvivalente čine gotovina u blagajni i sredstva na računima kod Centralne banke BiH (Napomena 10), te sredstva na računima kod drugih banaka bez plasmana bankama preko 30 dana (Napomena 11), bez pripadajućih obračunatih dospjelih i nedospjelih kamata i naknada.

	Napomena	2012.	2011.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	10	170.935	149.065
Plasmani bankama	11	22.366	120.013
<i>Umanjeno za:</i>			
Novčana sredstva sa dospjećem preko 30 dana		(344)	(290)
Obračunata kamata		(3)	(29)
Ukupno		192.954	268.759

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Tuzla (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa koja kroz različite načine organizacije posluje duže od stotinu godina. Kao samostalno dioničko društvo Banka je organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je upisana u registar društava kod Kantonalnog suda u Tuzli te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo F BiH i drugih nadležnih organa.

Pod nazivom NLB Banka d.d., Tuzla, Banka posluje počevši od 08. februara 2012. godine, nakon što je promjena naziva registrovana u registru društava kod Općinskog suda u Tuzli.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova – glavnih filijala i filijala i to: Glavna filijala Tuzla sa filijalama Tuzla (sa ekspoziturom u Lukavcu), Banovići, Brčko (sa ekspoziturom u Rahiću i Čeliću), Bihać (sa ekspoziturom u Cazinu), Gračanica (sa ekspoziturom u Doboju Istoku), Gradačac (sa ekspoziturom u Srebreniku), Kalesija (sa ekspoziturom u Sapni i Teočaku), Orašje (sa ekspoziturom u Odžaku), i Živnice (sa ekspoziturom u Kladnju), Glavna filijala Sarajevo sa filijalama Sarajevo, Goražde, Travnik (sa ekspoziturom u Vitezu) i Zenica (sa ekspoziturom u Tešnju) i Glavna filijala Mostar sa filijalama Mostar, (sa ekspoziturom u Čapljini) i Široki Brijeg (sa ekspoziturom u Ljubuškom).

Preko centrale u Tuzli i razvijene poslovne mreže Banka pruža kompletan servis finansijskih i konsalting usluga među kojima su:

1. depozitni poslovi,
2. kreditiranje pravnih i fizičkih lica,
3. usluge unutrašnjeg i platnog prometa sa inostranstvom,
4. izdavanje svih vrsta bankarskih garancija i akreditiva,
5. mjenjački poslovi,
6. kartično poslovanje,
7. elektronsko bankarstvo i telefonski servis,
8. te sve vrste bankarskih usluga stanovništvu.

1. Opći podaci (nastavak)

Dioničari Banke su:

	31. decembra 2012.		31. decembra 2011.	
	Iznos u	%	Iznos u	%
	BAM		BAM	
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	37.177.280	96,30	37.177.280	96,30
Ostali	1.427.860	3,70	1.427.860	3,70
Ukupno	38.605.140	100,00	38.605.140	100,00

Sjedište Banke je na adresi Maršala Tita 34, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2012. godine NLB Banka d.d., Tuzla je imala 456 zaposlenih (2011: 471 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik	Marko Jazbec
Član	Suzana Žmavc
Član	Pavel Kobler
Član	Pavel Martinuč
Član	Ibrahim Morankić

Odbor za reviziju

Predsjednik	Manja Kerstein
Član	Barbara Deželak
Član	Uršula Sekne - Kališnik
Član	Marko Jerič
Član	Matjaž Ložar

Uprava

Direktor	Almir Šahinpašić
Zamjenik direktora	Iztok Gornik
Izvršni direktor	Nihat Hamšić

Glavni interni revizor	Himzija Talović
-------------------------------	-----------------

Sekretar Banke	Marijana Galušić
-----------------------	------------------

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Uticaj finansijske krize

Aktuelna nestabilnost na međunarodnom i bosanskohercegovačkom tržištu

Iako je početak 2011. godine nagovještavao oporavak svjetske ekonomije, problemi s javnim dugom u eurozoni obilježili su i 2011. godinu. Kriza javnog duga, koja je osim zemalja s periferije eurozone postala problem i razvijenijih članica, u toku godine se prelila i na finansijski sektor i sektor realne ekonomije. U toku 2012. godine nastavljene su konstantne turbulencije dužničke krize u eurozoni, a evidentno je i usporavanje rasta američke i ostalih najvećih svjetskih ekonomija.

U nepovoljnom okruženju, ekonomski slaba i od kretanja eurozone zavisna BiH, očekivano je bila izložena svim negativnim uticajima finansijske i ekonomske krize u Evropi. Ono što najviše zabrinjava i što je dodatno opteretilo bh. ekonomiju jesu unutrašnje slabosti i konstantna politička previranja, koja su u BiH prisutna još od oktobra 2010. godine, od kada se nalazi u stalnom političkom zastoju. Odsustvo političke stabilnosti rezultiralo je da bh. ekonomija bude u potpunosti prepuštena nepovoljnim globalnim kretanjima u 2012. godini.

Pored toga, zastoj u reformskim procesima i evropskim integracijama rezultirao je smanjenjem kreditnog rejtinga od strane rejting agencije Moody's Investor Service sa B2 na B3, čime je BiH stavljena samo na korak do kreditnog nivoa C-visoko špekulativni nivo, dok je agencija Standard & Poor's potvrdila kreditni rejting B i izmijenila izgled sa „na posmatranju - negativno“ na stabilne. Jačanje institucija kroz implementaciju strukturalnih reformi, pojednostavljenje procesa političkog odlučivanja, unapređenje međuentitetskih odnosa i jačanje vladinih finansijskih uslova su za poboljšanje kreditnog rejtinga.

Poslovanje bankarskog sektora u 2012. godini, kao i prethodne tri godine, odvijalo se u uslovima djelovanja globalne ekonomske i finansijske krize, a pozitivna kretanja u 2011. godini usporena su dešavanjima u eurozoni. Pozitivna kretanja u 2011. godini odnosila su se na oživljavanje kreditnih aktivnosti i blagi rast kredita, kontinuirani rast štednih depozita stanovništva, poboljšanje profitabilnosti. Istovremeno je očuvana stabilnost i sigurnost bankarskog sistema kroz jačanje kapitalne osnove i adekvatnosti kapitala, zadovoljavajućom likvidnosnom pozicijom i učešćem novčanih sredstava u aktivni, a što je rezultat niza mjera i aktivnosti koje su poduzete od strane agencija za bankarstvo koje djeluju na području BiH i Centralne banke BiH kao i samih banaka. To je doprinijelo da se sačuva povjerenje u bankarski sistem.

Pokazatelji u 2012. godini kao što su pad bilansne sume, smanjenje novčanih sredstava i izvora finansiranja (depozita i kreditnih obaveza) i blagi rast kredita, pokazuju da je uticaj krize i dalje evidentan.

Pojedine firme koje posluju u Federaciji BiH su prestale sa radom ili imaju probleme sa likvidnošću, što utiče na neuredno izmirivanje obaveza prema Banci i neredovne isplate plaća. Zbog toga, klijenti dolaze u docnju kao dužnik - pravno lice, a ujedno i njihovi zaposlenici koji koriste kredite Banke, kao dužnici – fizička lica. Sve to je uticalo na povećanje troškova Banke putem formiranja ispravki vrijednosti za dospjela nenaplaćena potraživanja.

Tržište rada nastavlja da stagnira. Visok nivo nezaposlenosti prisutan je i u 2012. godini.

Monetarna politika i dalje djeluje prema aranžmanu valutnog odbora koji se pokazao kao dobar mehanizam u finansijskoj krizi.

Iako uticaj ekonomske i finansijske krize nije moguće u potpunosti predvidjeti, Uprava Banke vjeruje da je poduzela sve potrebne mjere da podrži postojanje i rast poslovanja Banke u trenutnim okolnostima.

1. Opći podaci (nastavak)

Uticaj na likvidnost

Do izbijanja globalne finansijske i ekonomske krize, u normalnim uslovima poslovanja banaka i stabilnom okruženju rizik likvidnosti je imao sekundaran značaj, odnosno kreditni rizik je bio u prvom planu. Nakon prenošenja globalne krize i njenog negativnog uticaja na finansijski i ekonomski sistem u BiH, došlo je do porasta rizika likvidnosti.

U cilju prevazilaženja finansijskih poremećaja te očuvanja likvidnosti, Banka je pojačala praćenje rizika likvidnosti, te izvršila ažuriranje i prilagođavanje likvidnosnih planova u skladu sa novonastalom situacijom. Konstantno se prate depoziti velikih deponenata, rokovi dospijeca istih, te održavaju kontakti i razgovori sa njima.

U skladu sa smjericama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom NLB Skupine dostavljenog 3. oktobra 2008. godine i dopuna koje su bile krajem 2010. godine, Banka je obavezna da održava ciljne limite koji su obavezujući za sve banke u NLB Grupi:

- krediti nebankarskom sektoru / depoziti nebankarskog sektora - trebali bi imati maksimalni koeficijent 125% (sa 31. decembrom 2012. godine odnos je 97,6% - Banka ispunjava navedeni limit),
- krediti i depoziti nebankarskom sektoru / uzeti depoziti i krediti od nebankarskog sektora - trebali bi imati maksimalni koeficijent 125%, (sa 31. decembrom 2012. godine odnos bruto kredita i depozita je 100,7%, a neto kredita i depozita 88,1% - Banka ispunjava navedeni limit),
- dugoročni krediti / krediti - trebali bi imati maksimalno odnos 70% (sa 31. decembrom 2012. godine odnos je 60,3% po ugovorenom dospijeću i 39,6% po preostalom dospijeću - Banka ispunjava navedeni limit),
- dugoročni izvori finansiranja / dugoročni krediti - trebali bi imati koeficijent minimalno 40% (sa 31. decembrom 2012. godine odnos je 119,6% po ugovorenom dospijeću 93,3% po preostalom dospijeću - Banka ispunjava navedeni limit),
- adekvatnost kapitala održavati na nivou 13% (sa 31. decembrom 2012. godine stopa adekvatnosti kapitala iznosila je 15,1% - Banka ispunjava navedeni limit),
- Banka bi trebala obezbijediti kvalitetan kolateral plasmanima, odnosno lako utrživ kolateral.

Uticaj na dužnike

Prenošenje globalne ekonomske krize na područje BiH imalo je uticaj i na ključni segment djelovanja banaka, odnosno kreditiranje. U toku 2012. godine, banke su značajno smanjile i ograničile rast novih plasmana. Ograničavajući faktor rastu kredita je, s jedne strane, dostupnost novih izvora, odnosno njihov porast, a s druge strane sve veći uticaj krize na ukupnu ekonomiju i privredu u BiH i pogoršanje stanja u realnom sektoru.

Uticaj na kolaterale (naročito nekretnine)

Iznos rezervisanja za kredite u kašnjenju zasniva se na procjeni Uprave Banke na datum bilansa bez uzimanja u obzir novčanih tokova koji mogu nastati kao rezultat preuzimanja vrijednosti kolaterala umanjenog za troškove sticanja i prodaje istog. Tržište Federacije Bosne i Hercegovine za mnoge vrste kolaterala, naročito nekretnina, je ozbiljno pogođeno trenutnim turbulencijama međunarodnog finansijskog tržišta, koje su prouzrokovale nižu likvidnost određenih vrsta sredstava. Kao rezultat toga, ostvarena vrijednost kolaterala se može razlikovati od procijenjene vrijednosti kod umanjenja vrijednosti.

Banka u svom poslovanju kao jedan od najčešćih oblika obezbjeđenja potraživanja od klijenata primjenjuje zaloge na stvari. U skladu sa Priručnikom za osiguranje izloženosti Banka uzima zaloge na nepokretne i pokretne stvari koje su u omjeru 1,5 do 3 puta veće u odnosu na vrijednosti potraživanja, a u zavisnosti od boniteta klijenta.

Banka redovno prati kretanje tržišne vrijednosti kolaterala. Tržišnu vrijednost založenih nekretnina Banka prati ponovnom procjenom tržišne vrijednosti nekretnine od strane ovlaštenog procjenitelja jednom u tri godine (stambene nekretnine) i jednom godišnje (poslovne nekretnine).

1. Opći podaci (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova, model utvrđivanja vrijednosti opcija i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene. Uprava Banke je na datum bilansa provjerila korištene tehnike radi što realnijeg prikazivanja stanja na tržištu, uključujući relativnu likvidnost tržišta i diversifikaciju kredita.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

2.1. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, br. 83/09).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine primjenjuju se Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) koji su prevedeni na Bosanski jezik od strane ovlaštenog računovodstvenog tijela.

Banka primjenjuje sve MSFI sa dopunama i tumačenjima standarda koji su objavljeni od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC) i Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), te prevedeni na Bosanski jezik u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBIH“) do 31. decembra 2009. godine. Zbog kašnjenja u prevodu i objavi, finansijski izvještaji nisu u svim stavkama usaglašeni sa međunarodnim računovodstvenim standardima. To se posebno odnosi na prezentaciju finansijskih izvještaja koja nije u skladu sa MRS 1 *Prezentacija finansijskih izvještaja* i prezentaciju Izvještaja o novčanom toku koja nije u skladu sa MRS 7 *Izvještaj o novčanom toku*.

(a) Novi i dopunjeni standardi usvojeni od strane Društva

Nema MSFI ili IFRIC standarda koja su na snazi prvi put za finansijsku godinu koja počinje na ili nakon 1. januara 2012. za koju se očekuje da će imati značajan utjecaj na Društvo.

(b) Novi standardi, dodaci i tumačenja izdana, ali ne i na snazi ili usvojeni za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2012. i nisu prijevremeno usvojeni.

- **MSFI 9, Finansijski instrumenti - I dio: Klasifikacija i mjerenje.** MSFI 9, objavljen novembra 2009. godine, zamjenjuje one dijelove MRS 39 koji se odnose na klasifikovanje i mjerenje finansijskih sredstava. MSFI 9 je dodatno izmijenjen i dopunjen oktobra 2010. godine sa ciljem da se razmotri pitanje klasifikovanja i odmjeravanja finansijskih obaveza i u decembru 2011. godine da (i) izmijeni efektivni datum primjene za godine koje počinju 1. januara 2015. godine ili kasnije i (ii) doda prelazne objave. U daljem tekstu prikazani su osnovni elementi standarda:

- Finansijska sredstva se klasifikuju u dvije kategorije načina odmjeravanja: kao sredstva koja se naknadno odmjeravaju po fer vrijednosti ili kao sredstva koja se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti. Odluka o klasifikaciji sredstava donosi se prilikom njihovog početnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od poslovnog modela koji pravno lice koristi za potrebe upravljanja svojim finansijskim instrumentima, kao i od karakteristika instrumenta u vezi sa ugovornim novčanim tokom.
- Instrument se naknadno odmjerava po amortizovanoj vrijednosti samo ukoliko je riječ o dužničkom instrumentu i (i) ako je cilj poslovnog modela pravnog lica da drži sredstvo za potrebe naplate ugovornih tokova gotovine, te (ii) ako se kod ugovornih tokova gotovine sredstva radi samo o plaćanju glavnice i kamate (tj. samo ima "osnovna obilježja kredita"). Svi ostali dužnički instrumenti odmjeravaju se po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u dobiti ili gubitku.
- Svi instrumenti kapitala odmjeravaju se naknadno po fer vrijednosti. Instrumenti kapitala koji se drže radi trgovanja odmjeravaju se po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha. Za sva ostala učešća u kapitalu može se, prilikom početnog priznavanja, donijeti neopoziva odluka da se nerealizovani i realizovani dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju u Ukupnom ostalom finansijskom rezultatu umjesto u dobiti ili gubitku. Po donijetoj odluci dobiti i gubici po fer vrijednosti ne mogu se naknadno priznati u računu dobiti ili gubitka. Odluka se može donijeti za svaki instrument posebno. Dividende se priznaju u računu dobiti ili gubitka ukoliko predstavljaju prinos na investicije.

- U MRS 39, najveći broj zahtjeva za klasifikaciju i odmjeravanje finansijskih obaveza prenijet je u MSFI 9 u neizmijenjenom obliku. Osnovna izmjena ogleda se u tome da će pravno lice biti u obavezi da efekte promjena u vlastitom kreditnom riziku finansijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u računu dobiti ili gubitka prikaže u ukupnoj ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Usvajanje MSFI 9 je obvezno od 1. januara 2013., ranija primjena je dopuštena.

- **MSFI 10, Konsolidovani finansijski izvještaji (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, zamjenjuje sve smjernice u pogledu pitanja kontrole i konsolidacije izložene u MRS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji" i tumačenju SIC-12 "Konsolidacija - entiteti za posebne namjene". MSFI 10 mijenja definiciju kontrole tako da isti kriterijumi za utvrđivanje kontrole važe za sva pravna lica. Definicija kontrole potkrijepljena je opširnim smjernicama za primjenu standarda.
- **MSFI 11, Zajednički aranžmani (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, zamjenjuje MRS 31 "Učešća u zajedničkim poduhvatima" i tumačenje SIC-13 "Zajednički kontrolisani entiteti – nemonetarni uložni učesnici u zajedničkom poduhvatu". Izmjenom definicija zajednički aranžmani su svedeni na dvije vrste aranžmana, i to na: zajednička poslovanja i zajedničke poduhvate. Postojeća politika proporcionalne konsolidacije kod zajednički kontrolisanih entiteta se ukida. Primjena računovodstvenog metoda učešća je obavezna za sve učesnike u zajedničkom poduhvatu.
- **MSFI 12, Objelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, odnosi se na sve subjekte koji imaju učešće u nekom zavisnom preduzeću, zajedničkom aranžmanu, pridruženom preduzeću ili nekonsolidovanom pravnom licu. Ovaj standard zamjenjuje postojeće zahtjeve u pogledu objelodanjivanja sadržane u MRS 28, "Investicije u pridružene entitete". MSFI 12 zahtjeva objelodanjivanje informacija koje će pomoći korisnicima finansijskih izvještaja da procijene prirodu, rizike i finansijske efekte povezane sa učešćem subjekta u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima, zajedničkim aranžmanima i nekonsolidovanim pravnim licima. Da bi pomenuti ciljevi bili ispunjeni, novi standard zahtjeva: objelodanjivanja u brojnim oblastima, uključujući materijalno značajna prosuđivanja i pretpostavke pri utvrđivanju da li pravno lice ostvaruje kontrolu, zajedničku kontrolu ili, pak, ima značajan uticaj nad svojim učešćem u drugim pravnim licima; sadržajno proširena objelodanjivanja u pogledu učešća lica bez upravljačkog uticaja u aktivnostima Banke i tokovima gotovine; sažete finansijske informacije zavisnih preduzeća sa značajnim manjinskim učešćem; kao i detaljna objelodanjivanja učešća u nekonsolidovanim pravnim licima.
- **MSFI 13, Odmjeravanje fer vrijednosti (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, ima za cilj da poveća dosljednost i smanji stepen složenosti obezbjeđivanjem precizne definicije fer vrijednosti, kao i jedinstvenog izvora za odmjeravanje fer vrijednosti i jedinstvenih zahtjeva za objelodanjivanje u svim MSFI.
- **MRS 27, Pojedinačni finansijski izvještaji (revidiran maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, izmijenjen je i ima za cilj da propiše zahtjeve u pogledu načina obračunavanja i objelodanjivanja ulaganja u zavisna preduzeća, zajedničke poduhvate i pridružena preduzeća onda kada pravno lice sastavlja pojedinačne finansijske izvještaje. Smjernice u pogledu pitanja kontrole i konsolidovanih finansijskih izvještaja zamijenjene su standardom MSFI 10, "Konsolidovani finansijski izvještaji".
- **Izmjene i dopune MRS 1, Prezentacija finansijskih izvještaja (objavljen juna 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine)**, mijenja zahtjeve u pogledu objelodanjivanja stavki koje se iskazuju u Ukupnom ostalom finansijskom rezultatu. Izmjene i dopune zahtijevaju da pravna lica izvrše razdvajanje stavki koje se prikazuju u Ukupnom ostalom finansijskom rezultatu na dvije grupe, i to prema tome da li će one moći da se reklasifikuju u

bilans uspjeha u budućim periodima. Predloženi naziv finansijskog izvještaja koji se koristi u MRS 1 glasi 'Izveštaj o dobiti i gubitku i ukupnom ostalom finansijskom rezultatu'. Banka očekuje da će izmjene i dopune standarda uticati na izmjenu načina prezentacije finansijskih izvještaja Banke, ali da neće imati uticaja na odmjeravanje transakcija i stanja.

- **Izmjene i dopune MRS 19, Primanja zaposlenih (objavljen juna 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, donosi značajne izmjene u pogledu priznavanja i odmjeravanja definisanih doprinosa za penzije i otpremnina, kao i u pogledu objelodanjivanja svih primanja zaposlenih. Standard zahtijeva da se sve promjene u neto obavezama (sredstvima) po osnovu definisanih primanja priznaju u periodu u kome nastanu, i to: (i) troškovi zarada i naknada i neto kamata priznaju se u bilansu uspjeha; i (ii) dobiti i gubici po osnovu ponovnog odmjeravanja priznaju se u ukupnom ostalom finansijskom rezultatu.
- **Objelodanjivanja – Netiranje finansijske imovine i finansijskih obaveza – Izmjene i dopune MSFI 7 (objavljen decembra 2010. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**. Izmijena zahtjeva objelodanjivanja koja će omogućiti korisniku finansijskih izvještaja Banke ocjenu efekata ili potencijalnih efekata netiranja uključujući pravo prebijanja.
- **Netiranje finansijske imovine i finansijskih obaveza – Izmjene i dopune MRS 32 (objavljen decembra 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine)**. Izmjena je uvrstila uputstvo primjene MRS 32 da uoči nekonzistentnosti uočene primjenom nekih od kriterija netiranja. Ovo uključuje pojašnjenje značenja “trenutno ima zakonski provedivo neobavezujuće pravo prebijanja “ i da se neki bruto iskazani sistemi poravnanja mogu smatrati ekvivalentima neto poravnanja.
- **Poboljšanja Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (objavljena maja 2012. godine, važeća od 1. januara 2013. godine)**. Poboljšanja uključuju bitne izmjene i pojašnjenja sljedećih standarda i tumačenja.
- **Izmjene prijelaznih odredbi MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 (izdana u junu 2012., a na snazi za godišnja razdoblja koja počinju od 1. januara 2013.), koje razjašnjavaju prijelazne odredbe u MSFI 10 "Konsolidirani finansijski izvještaji" i pruža dodatno olakšanje prijelaza iz izvještavanja usporenih informacija u skladu s MSFI 10, MSFI 11 "Zajednički poslovi" i MSFI 12 "Objavljivanje udjela u drugim subjektima"**.
- **Izmjene i dopune MSFI 1 "Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja – Državni zajmovi" (objavljen u martu 2012. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju od 1. januara 2013.), omogućena primjena izuzeća od retroaktivne primjene smjernica MSFI-jeva koje se odnose na državne zajmove po kamatnim stopama nižim od tržišnih na snazi su od 1. januara 2013. godine, uz dopuštenu raniju primjenu.**
- **IFRIC 20 "Troškovi odlaganja rudarskog otpada nastalog aktivnostima površinske eksploatacije“, koji razmatra kada i na koji način se računovodstveno obuhvataju koristi od aktivnosti odlaganja otpada nastalog rudarskim aktivnostima.**
- **Izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 - Ulaganja u subjekte (izdana 31. oktobra 2012., a na snazi za godišnja razdoblja koja počinju od 1. januara 2014.), koji je uveo definiciju investicijskog subjekta koji će biti potreban za obavljanje svoje ulaganje podružnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.**

Osim ukoliko u tekstu gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi kada budu usvojeni imati značajnoj uticaja na finansijske izvještaje Banke.

2.2. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se terminska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane neto u izvještaju dobiti i gubitka unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

Kurs	2012. BAM	2011. BAM
USD	1,4836	1,5116
EUR	1,9558	1,9558

2.3. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Obračun kamata za kredite u defaultu se zaustavlja na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu.

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.4. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Naknade i provizije se iskazuju po obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentiu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima te brokersko-dilerskim poslovima.

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a i troškovi kartičnog poslovanja.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu kada su nastali.

2.5. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u izvještaju dobiti i gubitka kao ostali prihodi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

2.6. Naknade za zaposlene

Društvo, u normalnom toku poslovanja, plaća u ime zaposlenika Banke, penziono i zdravstveno osiguranje, poreze i doprinose na i iz plate koji se obračunavaju na bruto plate, kao i topli obrok, prevoz na posao i regres za godišnji odmor prema lokalnim propisima. Ovi troškovi terete bilans uspjeha u istom periodu na koji se odnose plate. Pored uslova definisanih zakonom, Banka nema nikakvih drugih penzionih šema ili naknada poslije penzionisanja i shodno tome, nema obaveza po osnovu penzija.

2.7. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, plaćanja, koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak, finansijska sredstva namijenjena prodaji i finansijska sredstva koja se drže do dospelja.

Troškovi transakcija su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i poreze određene od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Trošak amortizacije se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospelja, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze, u periodu kada su stvarno nastali, kako bi se postigla konstantna periodična kamatna stopa (efektivna kamatna stopa) za knjigovodstveni iznos. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

Novac i novčani ekvivalenti. Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospijeca kraćim od 90 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje sredstva koja Društvo može zadržati na neodređeno vrijeme, koja mogu biti prodana u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama, deviznim kursevima ili kapitalnim cijenama, ili cijenama dionica, ili sredstva koja nisu klasifikovana kao zajmovi i potraživanja, sredstva koja se drže do dospijeca ili kao finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Takođe, u ovu grupu se svrstavaju ona finansijska sredstva koja ne ispunjavaju uslove da bi bila klasifikovana kao finansijska sredstva za trgovanje.

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Naknadno vrednovanje vrši se po poštenoj vrijednosti i razlika se priznaje u kapital preko revalorizacionih rezervi. Promjene u fer vrijednosti monetarnih i nemonetarnih vrijednosnih papira koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj svobuhvatnoj dobiti.

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u kapitalu prenosi se u Bilans Uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

Sredstva raspoloživa za prodaju mogu se reklasifikovati u sredstva koja se drže do dospijeca ako postoje dokazi da Banka ima namjeru i sposobnost da sredstvo drži do roka dospijeca.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i finansijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjena za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. Ona uključuje korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Potraživanja od ostalih banaka. Potraživanja od ostalih banaka se prikazuju kada Banka da pozajmicu u vidu avansa nekoj drugoj banci, bez namjere trgovanja sa nastalim nederivativnim potraživanjem, bez kotiranja na berzi, koje dospijeva na naplatu na fiksno određen ili naknadno utvrdiv datum.

Krediti plasirani komitentima. Krediti i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koji ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Svi krediti i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti na dan plaćanja i priznaju kada se gotovina plasira zajmoprimcu.

Krediti su prikazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana umanjenih za otplaćenu glavniciu i ispravku vrijednosti i uvećani za dospjelu, a nenaplaćenu kamatu. Nakon početnog priznavanja naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivnog prinosa.

Preuzeti kolaterali. Preuzeti kolaterali predstavljaju finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke prostorije i oprema, ostala finansijska sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

U slučaju kada preuzimanje kolaterala za rezultat ima preuzimanje kontrole nad određenom kompanijom, poslovna transakcija se vrednuje metodom nabavne vrijednosti gdje fer vrijednost kreditne obaveze po osnovu koje je ovaj događaj nastao predstavlja trošak sticanja (molimo pogledajte računovodstvenu politiku za konsolidaciju). Računovodstvena politika za povezana društva se primjenjuje u slučaju preuzetih udjela, kada Banka dobija značajan uticaj ali ne i kontrolu nad kompanijom. Trošak te kompanije predstavlja fer vrijednost kredita izmirenog preuzimanjem založnih udjela. Banka do sada nije imala slučaj preuzimanja kontrole nad nekom kompanijom iz osnova preuzimanja kolaterala.

Obaveze na osnovu garancija. Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

a) Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti

Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena.

Smatra se da su finansijsko sredstvo odnosno grupa finansijskih sredstava obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivan dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procjenjene buduće tokove gotovine.

Postupak procjene umanjenja potraživanja (otpis) u skladu sa usvojenom Metodologijom je sljedeći:

Banka individualno pregleda:

- banke,
- A, B i C komitente (pravna lica, preduzetnike i fizička lica) kod kojih je izloženost na dan obračuna veća od 100.000 BAM,
- D i E komitente (pravna lica i preduzetnike) kod kojih je izloženost na dan obračuna veća od 10.000 BAM,
- svi klijenti sa kašnjenjem u materijalno značajnom iznosu preko 90 dana,
- pojedinačno određene komitente od strane Banke (pravna i fizička lica).

Obezvrijeđenja (umanjenja) vrijednosti formiraju se u slučajevima kada Banka raspolaže sa podacima o događajima koji predstavljaju objektivne dokaze o obezvrijeđenju finansijskog sredstva ili grupe sredstava, i to:

- finansijske teškoće dužnika,
- kršenje ugovornih obaveza od strane dužnika,
- restrukturiranje finansijskih sredstava zbog finansijskih problema dužnika: produženje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, odlaganje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova, djelimičan otpis potraživanja (glavnice i/ili dospjelih kamata), preuzimanje druge aktive za djelimično ili potpuno namirenje potraživanja, uvođenje grace perioda i druge aktivnosti,
- mogućnost stečaja ili finansijske reorganizacije dužnika,
- mjerljivo smanjivanje očekivanih novčanih tokova grupe finansijskih sredstava od početka priznavanja tih sredstava, iako smanjivanje još ne može da bude raspoređeno na pojedinačno sredstvo u grupi, uključujući: negativne promjene u izmirivanju dugova, pogoršanje stanja u grani ili ekonomskih uslova koji utiču na izmirenje finansijskih sredstava.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje, isl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

Potraživanja prema komitentima, za koje nema dokaza o obezvrijeđenju, odnosno za koje Banka smatra da će u potpunosti biti naplaćena u ugovorno određenim iznosima i rokovima, uključuju se u grupe za zajedničku procjenu obezvrijeđenja, odnosno rezervisanja.

U grupu 100% naplativa potraživanja svrstavaju se prvorazredno osigurana potraživanja i za njih nije potrebno formirati obezvrijeđenja, odnosno rezervacije ni na pojedinačnom ni na grupnom nivou.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Novoodobrena potraživanja od komitenata koji već imaju aktivne obaveze prema Banci, Banka tretira na sljedeći način:

- a. ako su postojeća potraživanja individualno ocjenjena i novoodobreno potraživanje će se individualno ocjeniti,
- b. ako su postojeća potraživanja grupno ocjenjena i novoodobreno potraživanje će biti grupno ocjenjeno (ukoliko ukupna izloženost ne prelazi limit za pojedinačnu ocjenu).

Za potraživanja od komitenata, kod kojih postoje dokazi o obezvrijeđenju, radi se individualna ocjena.

Procjena obezvrijeđenja individualno pregledanih kredita obuhvata sljedeće korake:

- pregled ugovorenih novčanih tokova iz otplatnog plana,
- procjena stvarne naplate potraživanja po iznosu i vremenu (očekivani novčani tokovi),
- diskontovanje procijenjenih novčanih tokova na sadašnju vrijednost, pri čemu se kao diskontna stopa koristi efektivna kamatna stopa (EKS),
- izračunavanje stope naplativosti potraživanja koja je jednaka odnosu sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova i sadašnje vrijednosti ugovorenih novčanih tokova,
- na osnovu stope naplativosti obračunava se iznos obezvrijeđenja.

Za potraživanja koja se pregledaju grupno, procjena obezvrijeđenja se odvija po sljedećim fazama:

1. Formiranje grupa komitenata

Za potrebe formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, rizična aktiva i preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama, koja ne predstavlja pojedinačno značajnu izloženost, dijeli se u grupe sa sličnim karakteristikama s obzirom na izloženost kreditnom riziku i to:

1. grupa privrednih društava i privatnika,
2. grupa fizičkih lica – bilansna potraživanja,
3. grupa fizičkih lica – vanbilansna potraživanja.

Sve tri grupe komitenata dalje se dijele u pet podgrupa, s obzirom na njihov bonitet (A,B,C,D i E).

2. Na potraživanja razvrstana u bonitetne grupe primjenjuju se grupni procenti obezvrijeđenja.

Visina gubitka se izračunava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih tokova gotovine po osnovu naplate potraživanja iz ugovora.

b) Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine

U skladu sa Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, koje je donijela Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Banka i dalje mora voditi adekvatnu internu evidenciju i u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA) o klasifikaciji aktive i vanbilansnih stavki prema stepenu naplativosti, Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke, obračunat u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, utvrđenu razliku Banka je obavezna da tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u skladu sa prethodno navedenom odlukom. Navedeni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke (Tačka 3.9. Upravljanje rizikom kapitala).

Ako je iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka nema obavezu da formira rezerve za kreditne gubitke. Banke ne može iskazani veći iznos ispravki vrijednosti u odnosu na obračunate rezerve za kreditne gubitke za pojedine komitente ili partije koristiti za umanjenje nedostajućih rezervi za kreditne gubitke za druge komitente.

U skladu sa istom odlukom, Banka ne može umanjivati iznos već formiranih rezervi za kreditne gubitke.

c) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti obezvrjeđena. Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti – se priznaje u bilansu uspjeha. Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživim za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz bilans uspjeha. Povećanje fer vrijednosti vlasničkih instrumenata priznaje se u kapital.

2.9. Rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.10. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po istorijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2012. i 2011. godini, su kako slijedi:

	%
Građevine	1,3%
Računari	25%
Transportna sredstva	15,5%
Namještaj i ostala uredska oprema	6-20%

Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma.

Banka periodično provjerava da li je došlo do umanjenja vrijednosti njene dugotrajne imovine. Ako knjigovodstveni iznos sredstva premašuje njegovu procijenjenu nadoknadivu vrijednost, otpisuje se do iznosa nadoknadive vrijednosti.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.11. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softwera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softwera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softwera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

2.12. Naknade zaposlenima

Banka u svakodnevnom poslovanju za svoje zaposlene plaća poreze i doprinose na i iz plata koji se obračunavaju na bruto plaće kao i topli obrok, troškove prevoza na radno mjesto i regres za godišnji odmor u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju dobiti i gubitka u istom periodu na koji se odnose plate.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka u skladu sa aktima NLB Grupacije, svake tri godine angažuje vanjskog aktuara za izračun pogodnosti zaposlenih, a obavezna je još dodatno, dva puta godišnje vršiti provjeru da li je došlo do promjene podataka koji utiču na izračun rezervisanja za pogodnosti zaposlenih. Dodatna rezervisanja se formiraju ako je:

- broj zaposlenih povećan za više od 10%,
- visina jubilarnih nagrada ili otpremnina u penziju porasla za više od 5%,
- značajan pad kamatnih stopa, čiji se diskontni faktor upotrebljava kod obračuna sadašnje vrijednosti obaveza za rezervisanja,
- došlo do promjene u zakonodavstvu na području isplata zaposlenim.

Posljednji Aktuarski izračun je urađen na datum 31.12.2011. godine.

Rezervisanja za stimulatívne otpremnine, prema Poslovnom planu usvojenom na Nadzornom odboru, a na osnovu Odluke Uprave Banke, formirane su i u potpunosti iskorištene za tu namjenu po isplati.

Za neiskorištene godišnje odmomore u 2012. godini Banka je formirala rezervisanja na teret troškova koja su uključena u „troškove zaposlenih“ po metodi prosječne vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.13. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa zakonima i propisima Federacije Bosne i Hercegovine, a na temelju dobiti i gubitka priznatog u izvještaju dobiti i gubitka koji je sastavljen u skladu s računovodstvenim standardima. Porez na dobit obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i primjenom stope od 10% na oporezivu dobit za period izvještavanja.

Eventualni odgođeni porezi priznaju se za privremene razlike koje nastaju između poreskih osnovica sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa za potrebe finansijskog izvještavanja primjenom metode bilansne obaveze i po trenutno važećim stopama. Rezervisanja se utvrđuju za cijeli iznos odgođenih poreznih obaveza. Odgođena poreska sredstva se priznaju u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa za smanjivanje poreske obaveze u budućnosti.

Na datum bilansa stanja Banka nije imala odgođene poreske imovine ili obaveza.

2.14. Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama

Obaveze po uzetim kreditima se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos. Obaveze po uzetim kreditima iskazuju se po amortizovanom trošku, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

2.15. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

2.16. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da je sa 31.decembra 2012.godine, obezbijedila da zakonske rezerve pokrivaju 81,5 % dioničkog kapitala.

2.17. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

2.18. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale obaveze (Napomena 21a) i Prihodi od naknada i provizija (Napomena 5a).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.19. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima,
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

2.20. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati i objavljuje poslovanje po poslovnim segmentima (država, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (filijale).

2.21. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka minimalno kvartalno vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliu.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Otpremnine i godišnji odmori

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlašćenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća ili manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod.

Ovlašteni aktuar je u 2011. godini izvršio posljednji obračun rezervisanja u skladu sa MRS 19. U godinama kada ovlašteni aktuar ne radi izračun, Banka prema Uputstvu Grupe NLB vrši provjeru potrebnih rezervisanja. Prema provjeri za 2012. godinu nije došlo do potrebe za promjenom iznosa rezervacije u skladu sa MRS 19.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmori vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj neto dnevnicu Banke na nivou 2012. godine.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procjene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na iznose tekućeg i odloženog poreza na dobit.

Odgodena poreska sredstva prikazana na dan 31. decembra 2012. godine se ne iskazuju, jer bi njihovo knjiženje uvećavalo poresku osnovicu i bilo u suprotnosti sa važećim poreskim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Koncept nastavka poslovanja

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni pod pretpostavkom da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

3.1. Strategija upravljanja finansijskim instrumentima

Strategija sistema upravljanja rizicima u Banci je održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti, Banka primjenjuje politike i strategije kreditnog i tržišnog rizika. Banka kontrolira različite rizike s obzirom na strukturu podataka, usvojenih metodologija, izvještavanja i limita nastalih unutar procesa donošenja odluka. Banka ima model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki uticaj na kvalitet imovine, strukturnu likvidnost, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Ovi rizici uključuju kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik kamatne stope) i kamatni rizik novčanih tokova.

Standardi upravljanja rizicima u NLB Grupi predstavljaju polazište za postavku, organizaciju te aktivnosti na području upravljanja rizicima Banci, kao članici NLB Grupe. Opisana usmjerenja odnosno »minimalni standardi« na području upravljanja kreditnim, nekreditnim i operativnim rizicima predstavljaju za članice NLB Grupe osnovna polazišta, kojim je potrebno prilagoditi poslovne politike, organizaciju, postupke rada te sistem izvještavanja.

Standardi definišu osnovne smjernice kao i konkretne kratkoročne i dugoročne zadatke, rokove implementacije kao i osobe/odjele koji su za to zaduženi.

Smjernice Standarda upravljanja rizicima NLB Grupe ugrađene su u sljedeća akta:

- Program upravljanja kreditnim rizikom,
- Politika upravljanja deviznim rizikom,
- Politike i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti,
- Politika upravljanja dužničkim vrijednosnim papirima.

3.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da podmiri iznose obaveza u cijelosti po dospelju. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimaca u rizične skupine, Banka identifikuje, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opći kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

Procjenu kreditnih gubitaka Banka vrši pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih lica. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama FBA.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimatelja da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama i promjenom kreditnih limita po potrebi u skladu sa utvrđenim procedurama za odobravanje kredita, drugog plasmana, vršenje ulaganja i preuzimanje potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženošću kreditnom riziku djelomično upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, osiguranje naplate odnosno instrumente za obezbjeđenje naplate (svi krediti osigurani su instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospeljuće i valutu.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Služba upravljanja rizicima izrađuje Prijedlog za bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja ukoliko je izlaganje Banke kreditnom riziku prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica (kredit, garancije i akreditivi i dr.) veće od 0,05% osnovnog kapitala Banke. Za izloženost prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica do 400 hiljada BAM, odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja donose kreditni odbori Glavnih Filijala Tuzla/Sarajevo/Mostar, dok za izloženost preko 400 hiljada BAM odluku donosi KO Banke. U cilju implementacije Projekta CHUKT, čija je glavna namjena centralizovati i harmonizirati upravljanje kreditnim rizicima, sve članice su prema instrukcijama NLB d.d. krajem 2010.godine usvojile:

- Metodologiju za formiranje ispravke vrijednosti potraživanja i rezervisanja za kreditne rizike po međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Banke Slovenije u NLB Grupi,
- Metodologiju bonitetne klasifikacije i određivanje gornjih granica zaduženosti u NLB Grupi,
- Uputstvo za poslovni proces bonitetnog razvrstavanja i određivanja gornje granice zaduženja za komitente NLB Grupe.

Bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja („GGZ“) u skladu s Metodologijom bonitetne klasifikacije i određivanja gornjih granica zaduženosti u NLB Grupi izvodi se, ne samo za materijalno važne komitente (izloženost preko 5,0 miliona EUR) i one komitente čije odobravanje plasmana je u nadležnosti Nadzornih odbora članica NLB Grupe (izloženost preko 15% osnovnog kapitala Banke), nego i za sve komitente NLB Grupe odnosno i za komitente koji su isključivo u nadležnosti članica NLB Grupe.

Ukupna izloženost kreditnom riziku	2012.	2011.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (CBBH)	170.935	149.065
Plasmani bankama	22.366	120.013
Kredit komitentima	544.147	569.796
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	29.942	34.267
Ostala finansijska imovina	2.000	3.822
	769.390	876.963

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Slijedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja:

<i>Finansijska imovina</i>	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Umanjenje vrijednost	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2012.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH (Napomena 10)	170.935	-	170.935
Plasmani bankama (Napomena 11)	22.366	-	22.366
Kreditni komitentima (Napomena 12)	618.907	(74.760)	544.147
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Napomena 13)	29.943	(1)	29.942
Ostala finansijska imovina (Napomena 16)	3.448	(1.448)	2.000
	845.599	(76.209)	769.390
31. decembar 2011.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH	149.065	-	149.065
Plasmani bankama	120.013	-	120.013
Kreditni komitentima	640.271	(70.475)	569.796
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	34.268	(1)	34.267
Ostala finansijska imovina	6.247	(2.425)	3.822
	949.864	(72.901)	876.963

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog komitenta, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih klijentima, neto i sredstva kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

31. decembar 2012.	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	811	-	-	-	-	-	811	-
A	21.111	-	64.739	452	231.212	388	317.062	840
B	444	-	192.340	3.921	5.693	506	198.477	4.427
C	-	-	51.123	9.738	2.007	423	53.130	10.161
D	-	-	16.789	8.854	1.032	316	17.821	9.170
E	-	-	30.561	30.475	23.411	19.687	53.972	50.162
Ukupno	22.366	-	355.552	53.440	263.355	21.320	641.273	74.760
Ukupno (neto)		22.366		302.112		242.035		566.513

31. decembar 2011.	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	8.396	-	-	-	-	-	8.396	-
A	99.813	-	97.488	550	228.551	2.287	425.852	2.837
B	11.804	-	193.930	8.098	4.763	390	210.497	8.488
C	-	-	38.363	3.424	8.694	2.386	47.057	5.810
D	-	-	23.056	10.006	2.599	1.275	25.655	11.281
E	-	-	25.414	24.775	17.413	17.284	42.827	42.059
Ukupno	120.013	-	378.251	46.853	262.020	23.622	760.284	70.475
Ukupno (neto)		120.013		331.398		238.398		689.809

*Banke bez kreditnog rejtinga

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Obezvrijeđeni krediti i hartije od vrijednosti su oni krediti i vrijednosni papiri za koje Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnicu i kamatu prema odredbama ugovora o kreditu/ vrijednosnim papirima. Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata.

U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti kredita, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39, kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtjeva sredstva obezbjeđenja. Obezbjeđenje se obično ne uzima za plasmane bankama.

Obezbjeđenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored navedenih obezbjeđenja za obezbjeđenja plasmana Banke koriste se i:

- jemstvo pravnih i fizičkih lica,
- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zapljeni.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja, i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite date klijentima i sredstva kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2012.		
Kreditna izloženost, neto	566.513	1.193.773
31. decembar 2011.		
Kreditna izloženost, neto	689.809	1.208.144

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Dospijeće i umanjenje vrijednosti potraživanja po kreditima, koja obuhvataju kredite komitentima i plasmane bankama, može se prikazati kako slijedi:

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost	Umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2012.					
Vlade	-	-	34	-	34
Kompanije	8.733	87	335.005	(52.972)	290.853
Banke	5.775	16.591	-	-	22.366
Nebankarske finansijske organizacije	60	-	2.652	(24)	2.688
Stanovništvo	3.571	16	268.749	(21.764)	250.572
Ukupno	18.139	16.694	606.440	(74.760)	566.513
31. decembar 2011.					
Vlade	-	-	94	(1)	93
Kompanije	9.412	32	355.940	(46.372)	319.012
Banke	91.012	29.001	-	-	120.013
Nebankarske finansijske organizacije	160	-	1.123	(42)	1.241
Stanovništvo	3.403	10	270.097	(24.060)	249.450
Ukupno	103.987	29.043	627.254	(70.475)	689.809

Starosna struktura potraživanja po kreditima, dospjelih i nedospjelih, a za koje nije ili je izvršeno umanjenje vrijednosti na dan 31. decembra, je kako slijedi (obuhvaćeni su krediti komitentima i plasmani bankama):

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost	Umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2012.					
Bez kašnjenja	33.913	-	543.731	(21.655)	555.989
Do 30 dana	-	22	2.414	(166)	2.270
Od 30 do 90 dana	-	79	3.454	(306)	3.227
Preko 90 dana	-	-	57.660	(52.633)	5.027
Ukupno	33.913	101	607.259	74.760	566.513
31. decembar 2011.					
Bez kašnjenja	131.573	-	567.950	(21.444)	678.079
Do 30 dana	-	23	2.165	(104)	2.084
Od 30 do 90 dana	-	17	6.580	(4.218)	2.379
Preko 90 dana	-	-	51.976	(44.709)	7.267
Ukupno	131.573	40	628.671	(70.475)	689.809

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Kreditni portfolio po industrijskim sektorima je prikazan u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i plasmane bankama, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi (MRS 18), za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i plasmani bankama, su u tabeli prikazani na izdvojenim pozicijama.

	BAM	2012. %	BAM	2011. %
Stanovništvo	270.683	42,23	271.760	35,69
Trgovina	168.010	26,21	175.456	23,04
Finansijske institucije	27.651	4,31	126.658	16,63
Rudarstvo i industrija	96.580	15,07	106.206	13,95
Građevinarstvo	26.066	4,07	30.455	4,00
Transport i komunikacije	10.736	1,67	12.963	1,70
Trgovina nekretninama	23.327	3,64	18.555	2,44
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	6.604	1,03	8.009	1,05
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	6.286	0,98	5.899	0,78
Ostalo	5.048	0,79	5.482	0,72
	640.991	100,00	761.443	100,00
Kamate i naknade	6.433		6.667	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita (MRS 18)	(6.151)		(7.826)	
	641.273		760.284	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	(74.760)		(70.475)	
	566.513		689.809	

Problematicni plasmani

Pod problematicnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E (uslovno C). Upravljanje problematicnim plasmanima se vrši zavisno od Odluke Kreditnog odbora Banke za Corporate klijente da li se prenose u nadležnost Centra upravljanja rizicima- Službu rizičnih plasmana ili ostaju u Centru Corporate. Kreditni odbor Banke na bazi dostupnih informacija i dostavljenog prijedloga donosi Odluku za svakog pojedinog klijenta. Nadležni organizacioni dio koji vodi poslovni odnos sa SME klijentima dužan je sve partije SME klijenata koje su u kašnjenju preko 90 dana prenijeti u Službu naplate. Ukoliko Služba naplate dug po navedenim partijama nije naplatila, a kašnjenje u otplati obaveza iznosi 210 dana i veća su od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga dužna je prenijeti u Službu rizičnih plasmana. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta direktno prenosi u Službu pravnih poslova radi pokretanja sudskog postupka.

Nadležni organizacioni dio koji vodi poslovni odnos sa fizičkim licima dužan je sve partije fizičkih lica koje su u kašnjenju preko 60 dana prenijeti u Službu naplate. Ukoliko Služba naplate dug po navedenim partijama fizičkih lica nije naplatila, a kašnjenje u otplati obaveza koja iznose jednako ili veće od 180 dana i veća su od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta, dužna je prenijeti u Službu rizičnih plasmana. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga direktno prenosi u Službu pravnih poslova radi pokretanja sudskog postupka.

Reprogrami i restrukturiranja

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Klijentima, razvrstanim u bonitetnu grupu E, krediti se ne refinansiraju/reprogramiraju.

Restruktuirani i refinansirani krediti na dan 31. decembra 2012 i 2011. godine dati su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih kredita	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2012.		
Pravna lica	120	53.461
Fizička lica i poduzetnici	90	983
Ukupno	210	54.444
31. decembar 2011.		
Pravna lica	47	25.081
Fizička lica i poduzetnici	9	67
Ukupno	56	25.148

Intenzivno praćenje klijenata

Klijenti čiji plasmani još ne ispunjavaju uslove za prijenos u nekvalitetnu aktivu, a zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (veliki obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativa za uvrštavanje određenog klijenta na listu za intenzivno praćenje dolazi od poslovnih dijelova Banke, a donošenje odluke o uvrštavanju klijenata na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Uprave Banke. Intenzivno praćenje znači da praćenje klijenata ostaje u poslovnom dijelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Službe rizičnih plasmana i po potrebi i zaposlenici Službe pravnih poslova.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- zbog poboljšanja položaja klijenta i prerazvrstavanja u viši bonitetni razred (ostvaruje ciljne vrijednosti pokazatelja ili drugih postavljenih ciljeva),
- donošenjem odluke Kreditnog odbora Banke o prijenosu potraživanja klijenata u Službu restrukturiranih plasmana (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- pokretanjem stečajnog postupka nad komitentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja komitenta.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**Vanbilansne stavke***(a) Obaveze po kreditima*

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2012.				
Obaveze po kreditima	47.127	424	-	47.551
Na dan 31. decembra 2011.				
Obaveze po kreditima	53.405	794	-	54.199

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su takođe uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeća po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2012.				
Ostale finansijske pomoći	56.081	11.094	9	67.184
Na dan 31. decembra 2011.				
Ostale finansijske pomoći	52.813	12.846	8	65.667

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

3.3. Tržišni rizik

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Nekreditne rizike redovno prati Služba upravljanja rizicima i kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih granica. Otvorenim pozicijama upravlja Sektor upravljanja bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim obrascima. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Ublažavanje rizika

Sektor trgovanja dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima. Sektor upravljanja bilansom Banke kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene Basel standardima. U skladu sa zahtjevima Banke Slovenije, NLB Grupa osigurava dovoljno kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

3.4. Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u BAM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama devizinih kurseva, i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene valutne pozicije uglavnom su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama FBA i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupacije.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

Na dan 31. decembra 2012.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBH	7.130	345	161.713	1.747	170.935
Plasmani bankama i krediti komitentima	16.804	6.747	163.693	4.188	191.432
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	375.081	-	-	-	375.081
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	19.486	-	10.456	-	29.942
Ostala finansijska imovina	732	13	1.254	1	2.000
	419.233	7.105	337.116	5.936	769.390
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	336.658	7.020	270.824	5.298	619.800
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	-	-	86.109	-	86.109
Ostale finansijske obaveze	1.634	29	1.234	9	2.906
	338.292	7.049	358.167	5.307	708.815
Devizna pozicija, neto	80.941	56	(21.051)	629	60.575

Na dan 31. decembra 2011.

Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBH	4.847	344	142.367	1.507	149.065
Plasmani bankama i krediti komitentima	106.097	16.904	562.849	3.943	689.793
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	16	-	-	-	16
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	18.314	-	15.882	71	34.267
Ostala finansijska imovina	2.541	34	1.247	-	3.822
	131.815	17.282	722.345	5.521	876.963
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	442.581	17.284	304.323	4.927	769.115
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	-	-	47.460	-	47.460
Ostale finansijske obaveze	866	10	2.796	4	3.676
	443.447	17.294	307.119	4.931	820.251
Devizna pozicija, neto	(311.632)	(12)	367.766	590	56.712

Finansijske obaveze se amortizuju po trošku, te uključuju obaveze prema bankama, klijentima, uzete kredite i subordinisani dug.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Analiza osjetljivosti strane valute

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku obuhvataju depozite banaka, depozite komitenata, obaveze po uzetim kreditima i subordinirani dug.

Banka je uglavnom izložena valutama EUR, USD i ostale valute. Budući da je BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR.

3.5 Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku za upravljanje tržišnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti kamatnom riziku Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

U skladu sa smjernicama iz Standarda upravljanja rizicima u NLB Grupi iz 2011. godine izvještaj je modifikovan na način da se rate kredita plasiranih klijentima D i E boniteta, zbog male mogućnosti njihovog povrata, isključuju iz kamatonosnog, a radi poređenja sa bilansom stanja uključuju u nekamatonosne stavke.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procjeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti uvećanoj za buduće kamate, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospijeca sa stanjem na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine.

	do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2012.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	141.458	-	-	-	-	29.477	170.935
Plasmani bankama	21.817	344	-	-	-	205	22.366
Kreditni komitentima	54.269	77.279	199.338	230.609	53.509	-	615.004
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1	2	28.688	46	516	784	30.037
Ostala finansijska imovina	2.000	-	-	-	-	-	2.000
	219.545	77.625	228.026	230.655	54.025	30.466	840.342
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	1.901	-	-	-	-	393	2.294
Depoziti komitenata	237.573	35.879	146.677	170.315	-	42.545	632.989
Obaveze po uzetim kreditima	5	3.680	14.607	46.045	986	325	65.648
Subordinirani dug	108	175	4.978	18.842	-	370	24.473
Ostale finansijske obaveze	2.906	-	-	-	-	-	2.906
	242.493	39.734	166.262	235.202	986	43.633	728.310
Izloženost kamatnom riziku, neto	(22.948)	37.891	61.764	(4.547)	53.039	(13.167)	112.032

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskama- tno	Ukupno
31. decembar 2011.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	124.843	-	-	-	-	24.222	149.065
Plasmani bankama	119.619	290	-	-	-	104	120.013
Kreditni komitentima	47.611	53.829	246.207	248.790	52.589	-	649.026
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	14.942	7.275	11.051	482	611	34.365
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	-	3.822	3.822
	292.073	69.061	253.482	259.841	53.075	28.759	956.291
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	71.870	70	12.113	-	-	1.155	85.208
Depoziti komitenata	288.569	35.068	170.656	97.511	256	38.136	630.196
Obaveze po uzetim kreditima	985	2.271	19.690	67.254	2.068	273	92.541
Subordinirani dug	3.000	-	7.424	13.695	-	274	24.393
Izdane obveznice	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	3.676	3.676
	364.424	37.409	209.883	178.460	2.324	43.514	836.014
Izloženost kamatnom riziku, neto	(72.351)	31.652	43.599	81.381	50.751	(14.755)	120.277

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2012.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
+100 bp	710	-100 bp	(160)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2011.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
+ 100 bp	1.003	-100 bp	(810)

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

3.6. Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje rizika

Mjerenje rizika likvidnosti provodi se kroz izvještaj o strukturnoj likvidnosti i gapova likvidnosti koji prikazuju dugoročniji aspekt obezbjeđivanja likvidnosti Banke (na strani ulaganja, obaveza, veze između ulaganja i obaveza i strukture izvora finansiranja).

Banka redovno provodi stres testove likvidnosti. Na osnovu backtestinga utvrđeni su stresni scenariji likvidnosti karakteristični za Banku, za cijelo tržište kao i kombinacija ta dva scenarija. Svi stresni scenariji utvrđeni su na 3 nivoa: mjesečnom, šestomjesečnom i godišnjem.

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti sukladno zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Sektor upravljanja bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

U skladu sa Standardima upravljanja rizicima u NLB Grupi mjesečno se podnosi Izvještaj o strukturnoj likvidnosti u kojem se prate sljedeći odnosi:

- udio izvora NLB-a u bilansnoj sumi,
- visina izvora NLB-a u odnosu na kapital Banke,
- udio izvora 10 najvećih deponenata u svim depozitima,
- pokrivenost potraživanja nebančinog sektora izvorima nebančinog sektora (ciljno stanje - u skladu s kretanjem pokazatelja loan to deposit ratio),
- odnos bruto kredita i depozita („Loan to deposit ratio“) (bruto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora – maksimalno 125%),
- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora – maksimalno 125%),

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

- likvidna aktiva u odnosu na kratkoročnu pasivu,
- likvidnosne rezerve u odnosu na kratkoročnu pasivu,
- udio dugoročnih izvora banaka u svim dugoročnim izvorima po ugovorenom dospijeću,
- udio dugoročnih izvora banaka u svim dugoročnim izvorima po preostalom dospijeću,
- udio dugoročnih kredita nebankarskog sektora u svim kreditima nebankarskog sektora (maksimalno 70%) – po ugovorenom dospijeću,
- udio dugoročnih kredita nebankarskog sektora u svim kreditima nebankarskog sektora (maksimalno 70%) – po preostalom dospijeću,
- pokrivenost dugoročnih kredita dugoročnim izvorima (minimalno 40%) – ugovoreno dospijeće,
- pokrivenost dugoročnih kredita dugoročnim izvorima (minimalno 40%) – preostalo dospijeće.

Mjesečno se izrađuju LGST izvještaji kojima se istovremeno prati ročna struktura aktive i pasive po periodima preostalog dospijeća i uticaj stres scenarija na statički prikaz gap-a likvidnosti (novčani tokovi iz ugovorenih poslova) koji je u nadležnosti Službe upravljanja rizicima. Na statičku projekciju dograđuje se dinamička koja uključuje plan budućih priliva i odliva u sljedećih godinu dana (dinamički prikaz je u nadležnosti Sektora upravljanja bilansom Banke). Utvrđeni Stres scenariji se primjenjuju na statičku projekciju i zajedno sa budućim prilivima i odlivima izračunava se nivo potrebnih likvidnih sredstava kojim bi Banka morala raspolagati da bi mogla neometano poslovati u vanrednim okolnostima nastalim zbog hipotetičkih pojačanih odliva.

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospijeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

31. decembra 2012.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	170.935	-	-	-	-	-	170.935
Plasmani bankama	22.022	344	-	-	-	-	22.366
Kreditni komitentima	51.125	71.673	180.327	195.042	45.980	-	544.147
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	29.065	-	479	398	29.942
Ostala finansijska imovina	2.000	-	-	-	-	-	2.000
Ukupno	246.082	72.017	209.392	195.042	46.459	398	769.390
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	2.294	-	-	-	-	-	2.294
Depoziti komitenata	274.329	35.081	142.101	162.795	-	-	614.306
Obaveze po uzetim kreditima	5	3.382	14.867	45.966	987	-	65.207
Subordinirani dug	31	62	5.167	18.842	-	-	24.102
Ostale finansijske obaveze	2.906	-	-	-	-	-	2.906
Ukupno	279.565	38.525	162.135	227.603	987	-	708.815
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(33.483)	33.492	47.257	(32.561)	45.472	398	60.575

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

31. decembra 2011.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	149.065	-	-	-	-	-	149.065
Plasmani bankama	119.723	290	-	-	-	-	120.013
Kreditni komitentima	44.151	47.415	223.921	209.710	44.599	-	569.796
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	15.072	7.267	11.009	441	478	34.267
Ostala finansijska imovina	3.656	-	-	66	100	-	3.822
Ukupno	316.595	62.777	231.188	220.785	45.140	478	876.963
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	72.707	172	11.820	-	-	-	84.699
Depoziti komitenata	323.581	36.132	172.716	97.511	256	-	630.196
Obaveze po uzetim kreditima	11	166	14.474	60.971	2.052	-	77.674
Subordinirani dug	3.037	71	7.208	13.690	-	-	24.006
Ostale finansijske obaveze	3.668	2	6	-	-	-	3.676
Ukupno	403.004	36.543	206.224	172.172	2.308	-	820.251
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(86.409)	26.234	24.964	48.613	42.832	478	56.712

3.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

(i) Plasmani bankama

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa fluktuirajućom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost.

(ii) Krediti i avansi dati klijentima

Kreditni i avansi klijentima su prikazani umanjeno za iznos od rezervisanja za kreditne gubitke.

(iii) Depoziti drugih banaka, klijenata, drugi depoziti, druge pozajmice i subordinirane obaveze.

Procijenjena fer vrijednost depozita klijenata i budućih kamata vezanih za njih predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost.

Subordinirani dug vezan je za promjenjivu kamatnu stopu, glavnica se vraća na kraju u cijelosti, a fer vrijednost kamata izračunava se sa sadašnjom vrijednošću euribora i raspoređuje polugodišnje u skladu s ugovorom.

U bilansu banke se po fer vrijednosti od 2011. godine vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri (ulozi Banke u kapital drugih pravnih lica) koji kotiraju na tržištu. Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala. Na dan 31. decembra 2012. ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira uključujući i obračunate kamate iznosi 29.942 hiljade BAM.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

3.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B, kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su planirane sljedeće aktivnosti:

- redovite aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema,
- testiranje adekvatnosti savlađivanja operativnoga rizika u skladu sa Planom za kontinuirano poslovanje Banke,
- formiranje i praćenje adekvatnosti rezervisanja za pokriće operativnih rizika, u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za operativne rizike i NLB,
- stalna edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanje svjesnosti o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini kod svih zaposlenika Banke.

3.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama, upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada BAM.

Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbitne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni dionički kapital i rezerve Banke i zadržana neraspoređena dobit iz prethodnih godina. Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital Banke čine: iznos općih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu Banke procijenjenu kao kategorija A, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini revidirane i potvrđene od strane eksternog revizora, iznos subordiniranih dugova najviše do iznosa 50% osnovnog kapitala.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA),
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prinosa dioničarima.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na minimalno 12%, a obim i strukturu svog poslovanja mora da uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima FBA, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službeni novine FBiH broj 03/03, 18/03, 53/06, 55/07, 81/07, 6/08) i drugim odlukama FBiH iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03 i 28/03).

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa ciljevima utvrđenim Programom koje je donio Nadzorni odbor, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje dioničarima, tj. povećanjem dioničkog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom dionica koja može biti zatvorena i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Tokom 2012. godine, kao i na dan 31. decembra 2012. godine i 31. decembra 2011. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Osnovni kapital	67.222	62.962
Dopunski kapital	36.159	36.528
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	(3.421)	-
Iznos neto kapitala	99.960	99.490
Ukupna ponderisana rizična aktiva	541.738	593.938
Ukupan ponderisani rizični vanbilans	68.801	68.732
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	610.539	662.670
Ponderisani operativni rizik (POR)	50.163	51.413
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	15,1%	13,9%

4. Neto prihodi od kamata

a. Prihodi po kamatama

	2012.	2011.
Kreditni	49.262	48.817
Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	34	931
Plasmani drugim bankama	89	351
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	798	644
Prihodi po kamatama	50.183	50.743
Neto trošak ispravke vrijednosti tokom godine (Napomena 12)	(993)	(232)
Prihodi po kamatama, neto	49.190	50.511

b. Rashodi po kamatama

Depoziti	14.314	14.628
Obaveze po kreditima	3.022	3.334
Subordinirani dugovi	1.617	1.420
Ostali rashodi po kamatama	-	90
Rashodi po kamatama	18.953	19.472
Neto prihodi od kamata	30.237	31.039

5. Neto prihodi od naknada

a. Prihodi od naknada i provizija

	2012.	2011.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	12.892	13.172
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.716	1.828
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	1.210	808
Prihodi od naknada	15.818	15.808

b. Rashodi od naknada i provizija

Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	3.267	3.315
Troškovi osiguranja	1.450	1.441
Rashodi od naknada	4.717	4.756
Neto naknade	11.101	11.052

6. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2012.	2011.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	1.865	2.750
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(297)	(426)
	1.568	2.324
Obračunske kursne razlike, neto	124	122
	1.692	2.446

7. Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)

	2012.	2011.
Kreditni komitentima (Napomena 12)	10.615	11.446
Ostala aktiva (Napomena 16)	119	97
Potencijalne i preuzete obaveze (Napomena 22)	(616)	436
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 22)	317	1
	10.435	11.980

8. Opći i administrativni troškovi

	2012.	2011.
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	1.834	2.299
Održavanje	1.455	1.288
Troškovi obezbjeđenja	1.303	1.324
Zakupnina	1.137	1.232
Troškovi PTT usluga	963	1.102
Kancelarijski materijal i sitan inventar	949	838
Troškovi marketinga	861	898
Režijski troškovi	782	776
Naknade FBA	527	565
Usluge	440	431
Troškovi osiguranja	429	434
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	429	391
Troškovi čišćenja	409	472
Ostali porezi i doprinosi	209	232
Ostali troškovi zaposlenih	203	246
	11.930	12.528

8a. Troškovi zaposlenih

	2012.	2011.
Neto plate	7.993	8.199
Porezi i doprinosi	4.915	5.051
Topli obrok i troškovi prevoza	1.402	1.518
Regres	491	503
Ostalo	261	244
	15.062	15.515
Oslobađanje rezervisanja za godišnje odmore	(58)	974
	15.004	16.489

Prosječan broj zaposlenih u 2012. godini bio je 438 (2011: 452).

9. Porez na dobit

	2012.	2011.
Dobit prije oporezivanja	5.434	3.948
Poreski nepriznati rashodi	609	1.444
Poreska osnovica	6.043	5.392
Obračunati porez po propisanoj stopi od 10%	604	539
Efektivna poreska stopa	11,12%	13,66%

10. Novčana sredstva i računi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine

	2012.	2011.
Novac u blagajni	29.477	24.204
Računi rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine		
- Obavezna rezerva	53.256	54.779
- Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve	88.202	70.082
	170.935	149.065

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 2010. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, sa rokom dospijeca od jedne godine i 7% sa rokom dospijeca preko jedne godine od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, u BAM. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

11. Plasmani bankama

	2012.	2011.
Tekući računi kod banaka	17.115	30.116
Stavke u postupku naplate	8	2
Kamatonosni depoziti	5.243	89.895
	22.366	120.013

12. Krediti komitentima

	Kratkoročni krediti		Dugoročni krediti		Ukupno	
	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.
Kreditni građanima	33.042	34.506	239.293	239.005	272.335	273.511
Kreditni preduzećima	212.842	218.966	133.730	147.794	346.572	366.760
	245.884	253.472	373.023	386.799	618.907	640.271
Manje: Rezervisanja za umanjeње vrijednosti	(34.125)	(35.755)	(40.634)	(34.720)	(74.760)	(70.475)
	211.759	217.717	332.389	352.079	544.147	569.796

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima može se prikazati kako slijedi:

	2012.	2011.
1. januar 2012.	70.475	61.365
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	39.745	31.154
Smanjenje ispravki vrijednosti	(29.130)	(19.708)
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	10.615	11.446
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamatama (Napomena 4a)	993	232
Kursne razlike, neto	(291)	238
Trajni otpis	(7.032)	(2.806)
31. decembar 2012.	74.760	70.475

13. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	2012.	2011.
Obveznice Vlade Federacije BiH – Federalno ministarstvo finansija	10.097	15.514
Obveznice Abanka Vipa d.d., Ljubljana	-	7.298
Obveznice Republike Slovenije	15.424	7.011
Obveznice Kraljevine Belgije	2.036	2.020
Obveznice UniCredit Bank, Austria AG	1.987	1.947
Ulaganja Privredne banke Sarajevo d.d., Sarajevo	206	215
BAMCARD d.d., Sarajevo	113	113
JUBMES banka a.d., Beograd	-	71
S.W.I.F.T., Belgija	39	39
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
Udruženje banaka BiH, Sarajevo	14	14
Sarajevo Osiguranje d.d., Sarajevo	13	12
	29.943	34.268
Manje: Ispravke vrijednosti	(1)	(1)
	29.942	34.267

Struktura ulaganja	Djelatnost	% Vlasništva	Zemlja poslovanja
BAMCARD d.d., Sarajevo	Kartičarsko poslovanje	4,63	Bosna i Hercegovina
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	4,18	Bosna i Hercegovina
Privredna Banka Sarajevo d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,62	Bosna i Hercegovina
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,69	Bosna i Hercegovina
Sarajevo osiguranje d.d., Sarajevo	Osiguranje	0,05	Bosna i Hercegovina
S.W.I.F.T.	Platni promet	0,0054	Belgija

13. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Banka u svom portfoliju ima i sljedeće vrijednosne papire:

- 1.150.410 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM, u pet serija, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09),
- 3.800 trezorskih zapisa Republike Slovenije nominalne vrijednosti 1 hiljade EUR-a sa rokom dospijea 06.06.2013. godine, diskontna kamatna stopa je 3,70%,
- 4.000 trezorskih zapisa Republike Slovenije nominalne vrijednosti 1 hiljade EUR-a sa rokom dospijea 13.06.2013. godine, diskontna kamatna stopa je 2,88%,
- 1.000 obveznica Unicredit bank Austria nominalne vrijednosti 1 hiljade EUR-a sa rokom dospijea 27.09.2013. godine, kamatna stopa je 1,875% na godišnjem nivou,
- 1.000 obveznica Kraljevine Belgije, nominalne vrijednosti 1 hiljade EUR-a sa rokom dospijea 28.09.2013. godine, kamatna stopa je 4,25% na godišnjem nivou,
- 303 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 29.05.2013. godine, kamatna stopa je 2% na godišnjem nivou,
- 333 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 12.06.2013. godine, kamatna stopa je 1,95% na godišnjem nivou,
- 334 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 12.06.2013. godine, kamatna stopa je 2,05% na godišnjem nivou.

Izdane obveznice Vlade Federacije BiH po osnovu ratnih potraživanja, priznate su u izvještaju o finansijskoj poziciji na dan 31.decembra 2009. godine po fer vrijednosti. Procjena fer vrijednosti obveznica izvršena je uvažavajući gotovinski tok svake pojedine serije i YTM (yield to maturity), diskontni faktor koji uvažava rizik zemlje (country risk 11% za BiH) i risk free kamatnu stopu za dugoročne obveznice (5%), što je ukupno 16%.

Na dan 31.12.2012. godine, svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju (AFS) i služe kao sekundarne rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MRS i IFRS. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu, Revalorizacione rezerve - vrijednosni papiri raspoloživi za prodaju.

14. Materijalna imovina

	Zemljište i zgrade	Vozila	Komputerska oprema	Ostala oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 1. januara 2011.	26.780	857	5.208	8.156	136	41.137
Povećanja	-	-	-	-	1.052	1.052
Prijenosi	215	135	441	260	(1.051)	-
Smanjenja	-	-	(349)	(250)	-	(599)
- otpisi	(26)	(119)	-	-	-	(145)
- prodaja stalnih sredstava	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2011.	26.969	873	5.300	8.166	137	41.445
<i>Stanje na dan 1. januara 2012.</i>	<i>26.969</i>	<i>873</i>	<i>5.300</i>	<i>8.166</i>	<i>137</i>	<i>41.445</i>
Povećanja	-	-	-	-	1.358	1.358
Prijenosi	290	86	592	433	(1.403)	-
Smanjenja	-	-	(430)	(461)	-	(891)
- otpisi	-	(105)	-	-	-	(105)
- prodaja stalnih sredstava	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2012.	27.259	854	5.462	8.138	92	41.807
Akumulirana ispravka vrijednosti						
Stanje na dan 1. januara 2011.	9.926	374	4.280	5.443	-	20.023
Amortizacija perioda	348	125	502	635	-	1.610
- otpisi	-	-	(349)	(224)	-	(573)
- prodaja stalnih sredstava	(6)	(36)	-	-	-	(42)
Stanje na dan 31. decembra 2011.	10.268	463	4.433	5.854	-	21.018
<i>Stanje na dan 1. januara 2012.</i>	<i>10.268</i>	<i>463</i>	<i>4.433</i>	<i>5.854</i>	-	<i>21.018</i>
Amortizacija perioda	350	128	464	623	-	1.565
- otpisi	-	-	(425)	(461)	-	(886)
- prodaja stalnih sredstava	-	(104)	-	-	-	(104)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	10.618	487	4.472	6.016	-	21.593
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2012.	16.641	367	990	2.122	92	20.212
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2011.	16.655	410	867	2.312	137	20.427

15. Nematerijalna imovina

Licence i softveri

Nabavna vrijednost

Stanje na dan 1. januara 2011.

4.447

Povećanja

120

Smanjenja-otpisi

(77)

Stanje na dan 31. decembra 2011.

4.490

Stanje na dan 1. januara 2012.

4.490

Povećanja

143

Stanje na dan 31. decembra 2012.

4.633

Akumulirana ispravka vrijednosti

Stanje na dan 1. januara 2011.

3.511

Amortizacija (Napomena 8)

689

Smanjenja-otpisi

(77)

Stanje na dan 31. decembra 2011.

4.123

Stanje na dan 1. januara 2012.

4.123

Amortizacija (Napomena 8)

269

Stanje na dan 31. decembra 2012.

4.392

Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2012.

241

Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2011.

367

16. Ostala aktiva

	2012.	2011.
Ostala finansijska imovina		
Obračunate naknade za usluge	676	446
Ostala aktiva	2.772	5.801
	3.448	6.247
Manje: Ispravke vrijednosti	(1.448)	(2.425)
	2.000	3.822
Ostala imovina		
Uplaćena akontacija poreza na dobit	-	124
Unaprijed plaćeni troškovi	199	246
Sitan inventar	201	197
	400	567
Manje: Ispravke vrijednosti	(2)	(1)
	398	566
	2.398	4.388

16. Ostala aktiva (nastavak)

Kretanje ispravki vrijednosti:

	2012.	2011.
1. januar 2012	2.426	2.337
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	119	97
Kursne razlike, neto	(1)	2
Trajni otpis	(1.094)	(10)
31. decembar 2012	1.450	2.426

17. Depoziti banaka

	2012.	2011.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1.901	83.903
NLB Tutunska banka AD Skopje	287	669
NLB Montenegrobanka AD Podgorica	15	-
Ostale banke	91	127
	2.294	84.699

18. Depoziti komitenata

	2012.	2011.
Preduzeća:		
Tekući računi		
- u BAM	110.943	154.991
- u stranim valutama	15.342	12.503
Oročeni depoziti		
- u BAM	87.706	58.871
- u stranim valutama	57.852	79.645
	271.843	306.010
Građani:		
Tekući računi		
- u BAM	91.285	89.859
- u stranim valutama	33.844	33.197
Oročeni depoziti		
- u BAM	63.465	45.223
- u stranim valutama	153.869	155.907
	342.463	324.186
	614.306	630.196

19. Obaveze po uzetim kreditima

	2012.	2011.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	33.226	45.095
European Fund for South-east Europe (EFSE)	19.669	19.840
Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana	10.312	12.253
Ministarstvo za obnovu i razvoj i povratak Tuzlanskog kantona	134	215
Federalno ministarstvo finansija	1.866	212
Razvojna banka FBiH	-	55
Ministarstvo za boračka pitanja TK	-	4
	65.207	77.674

Dugoročna pozajmljena sredstva su korištena u svrhu usklađivanja ročne strukture finansijske aktive i finansijske pasive, kao i za plasiranje sredstava.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

U decembru 2009. godine Banka je dobila dugoročni kredit od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana u iznosu od 10 miliona EUR, na rok 5 godina, u skladu sa Odlukom Nadzornog odbora od 8. septembra 2009., koja se odnosi na plasiranje dugoročnih kredita korporativnim klijentima.

U aprilu 2010. godine je jednokratno dospijevao dugoročni kredit kod Nove Ljubljanske banke u iznosu od 6 miliona EUR, te je urađena prolongacija ovog kredita pod sljedećim uslovima: rok 5 godina, otplata u deset jednakih polugodišnjih rata, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +3,50% godišnje.

Na osnovu GPF (Global Parent Facility), potpisanog između NLB d.d., Ljubljana i Evropske Banke za Rekonstrukciju i Razvoj (EBRD), te našim interesom za dugoročnim kreditom iz izvora EBRD-a, u septembru mjesecu 2011.godine, sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana zaključen je Ugovor o kreditu u iznosu od 10 miliona EUR-a za kreditiranje klijenata, registriranih i lociranih u BiH, a koji ispunjavaju uslove precizirane odredbama Ugovora o kreditu sa NLB d.d., Ljubljana.

Kredit je uzet pod sljedećim uslovima: dospijeće 15.07.2016., otplata kredita u sedam jednakih polugodišnjih rata, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +2,70% godišnje, grejs period 2 godine.

European Fund for South-east Europe (EFSE)

U cilju porasta SME plasmana, Banka je sa Evropskim fondom za jugoistočnu Evropu (EFSE) u junu mjesecu 2010. godine zaključila Okvirni ugovor i Individualni ugovor o kreditu od 10 miliona EUR. Sukladno Okvirnom ugovoru, Fond i Banka su dogovorili refinansiranje Pod-Kredita koji se isplaćuju na temelju Ugovora o pod-kreditima koji se zaključuju između Banke i Pod-zajmoprimaca (klijenti Banke-preduzeća, krajnji korisnici sredstava). Okvirni ugovor predviđa refinanciranje Pod-Kredita koji će biti izvršeni putem Individualnih ugovora o kreditu, a zaključuju se između Fonda i Banke. Na bazi navedenog Okvirnog ugovora, zaključen je Individualni ugovor o kreditu na iznos od 10 miliona EUR. Sredstva po osnovu Individualnog kredita su se povukla u tranšama (u junu mjesecu 2010. godine povučena je prva tranša od 2,5 miliona EUR, 30. septembra 2010. godine druga tranša u iznosu od 3,5 miliona EUR, 31. decembra 2010. godine treća tranša od 1 milion EUR, a 31. marta 2011. godine se povukla četvrta tranša u iznosu od 3 miliona EUR).

Kredit je namijenjen za finansiranje mikro i malih preduzeća, koja imaju prebivalište u BiH.

Banka je dužna otplatiti kredit Fondu u 6 jednakih uzastopnih polugodišnjih rata na svaki polugodišnji datum plaćanja, u skladu sa planom otplate. Prva rata dospijeva 22. marta 2013., a posljednja 22. septembra 2015. godine.

Kamatna stopa je 6-mjesečni EURIBOR plus marža 3,40% godišnje.

Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana

U novembru 2007.godine od Slovenske izvozne i razvojne banke d.d., Ljubljana (SID Banka) povučen je kredit od 10 miliona EUR sa sljedećim uslovima: rok 10 godina, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +1,65% godišnje, grejs period godinu dana od datuma isplate.

19. Obaveze po uzetim kreditima (nastavak)

Kredit se koristi za proširivanje finansiranja klijenata sa većinskim slovenačkim kapitalom kao i za finansiranje nabavke robe i usluga slovenačkog porijekla. Banka je zaključila Konsultantski sporazum sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana.

Ministarstvo za obnovu i razvoj i povratak Tuzlanskog kantona

Ministarstvo za obnovu i razvoj i povratak Tuzlanskog kantona zaključio je sa Tuzlanskom bankom d.d., Tuzla dana 13.09.2005. godine okvirni ugovor kojim se regulišu međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Sredstvima se kreditiraju fizička i pravna lica koja se bave obrtom, proizvodnjom kao i primarnom i sekundarnom poljoprivrednom proizvodnjom. Rok vraćanja odobrenih kredita je maksimalno 5 godina sa grejs periodom do 1 godine uz kamatnu stopu od 4% godišnje.

Federalno ministarstvo finansija

Na osnovu Sporazuma o zajmu potpisanim 18.02.2010. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam u iznosu od 47.800 hiljada EUR za Projekat poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima .

Na temelju navedenog, između Federalnog ministarstva finansija koje zastupa Federaciju BiH, Fondacije za održivi razvoj i Banke, u septembru 2010. godine je zaključen Ugovor o supsidijarnom finansiranju. Na temelju ovog ugovora Banka prima finansijska sredstva radi odobravanja jednog ili više pod-zajmova krajnjim korisnicima prema odredbama i uslovima navedenim u Ugovoru. Za svaki iznos Supsidijarnog finansiranja koji se odobrava Banci za kreditiranje krajnjih korisnika, ugovorne strane potpisuju poseban Aneks ovog Ugovora navodeći uslove i rokove pojedinog podzajma. Primarni korisnici projekta su mala i srednja poduzeća koja pridonose rastu regionalne privrede, zapošljavanju i izvozu. U 2011. godini je realizovan jedan podzajam u iznosu od 280/h BAM, a u 2012. godini su realizovana 2 podzajma u ukupnom iznosu od 1.800/h BAM.

Kamatne stope za uzete kredite mogu se prikazati kako slijedi:

Izvori	Kamatna stopa	
	2012.	2011.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 2,70% - 3,5%	6-mjesečni EURIBOR + 2,25% - 3,5%
SID Banka , Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%
European Fund for South-East Europe EFSE	6-mjesečni EURIBOR + 3,4%	6-mjesečni EURIBOR + 3,4%
Ministarstvo finansija FBIH	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%
Fond za obnovu i razvoj	1%	1%
Razvojna Banka FBIH	-	2%
Ministarstvo za boračka pitanja	-	1%

20. Subordinirani dug

	2012	2011
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	15.166	15.036
European Fund for South-east Europe (EFSE)	8.936	8.970
	24.102	24.006

U cilju održavanja stope adekvatnosti kapitala iznad 13%, u skladu sa Programom i Politikama, te Planom za održavanje adekvatnog kapitala, Banka sa 31. decembrom 2012. i 2011. godine ima pet subordiniranih kredita koji se uključuju u dopunski kapital Banke (četiri kredita su od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, a jedan kredit je od EFSE).

U 2012. godini su dospjela 3 subordinirana kredita od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana i ponovo prolongirana na 60 mjeseci i to:

- iznos od 1.534 hiljada EUR uz kamatnu stopu 6M EURIBOR+ 7,0% godišnje,
- iznos od 2.600 hiljada EUR uz kamatnu stopu 6M EURIBOR+8,5% godišnje,
- iznos od 1.000 hiljada EUR uz kamatnu stopu 6M EURIBOR+ 8,8% godišnje.

Ugovor o kreditu za subordinirani kredit u iznosu od 8.801 hiljada BAM sa EFSE je potpisan dana 15. decembra 2008, a sredstva su dobijena 30. decembra 2008. Kredit je odobren na rok od 6 godina uz promjenjivu kamatnu stopu 6M EURIBOR uvećan za 5,1% do 22.03.2014. godine, uz mogućnost otplate subordiniranog kredita, pod uvjetom da je u skladu sa zahtjevom Agencije za bankarstvo, tj. da otplata neće uticati na adekvatnost kapitala.

Ako Banka ne otplati kredit, kamatna stopa nakon 22.03.2014. godine je 6M EURIBOR uvećan za 8,5%.

21. Ostale obaveze

	2012.	2011.
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		
Obaveze iz komisionih poslova	95	1.858
Obaveze za ostale bankarske naknade	14	90
Obaveze prema dobavljačima	589	552
Neraspoređeni prilivi	1.645	613
Obaveze prema zaposlenim	17	97
Obaveze za poreze i doprinose	35	30
Ostale obaveze	511	436
	2.906	3.676
Upaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	2.440	4.114
Unaprijed naplaćeni prihodi	36	36
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>	2.476	4.150
	5.382	7.826

21a. Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata

	2012.	2011.
Privreda	13.154	13.157
Stanovništvo	8.079	6.123
Ukupno plasmani	21.233	19.280
Vlada Tuzlanskog kantona	12.686	12.686
Vlada Sarajevskog kantona	1.909	1.843
Ostale nebankarske finansijske organizacije	6.733	6.609
Ukupni izvori (obaveze)	21.328	21.138
Razlika	95	1.858

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, stoga nisu uključena u njen bilans.

Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i stanovništvu. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

22. Ostala rezervisanja

	2012.	2011.
Rezervisanja za zaposlene	687	772
Rezervisanja za sudske sporove	406	96
Vanbilansna rezervisanja	1.517	2.133
	2.610	3.001

a) Kretanja rezervisanja u skladu sa MRS 19

	2012.	2011.
Početno stanje na dan 1. januara	772	724
Troškovi tokom godine	-	1.238
Oslobađanje rezervisanja za godišnje odmore (Napomena 8a)	(58)	(264)
Iskorištene rezervacije	(27)	(926)
	687	772

b) Kretanja rezervisanja za sudske sporove

	2012.	2011.
Početno stanje na dan 1. januara	96	95
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	317	1
Iskorištene rezervacije	(7)	-
	406	96

c) Vanbilansna rezervisanja

	2012.	2011.
Početno stanje na dan 1. januara	2.133	1.697
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	(616)	436
	1.517	2.133

23. Dionički kapital

	2012.	2011.
- Broj dionica	275.751	275.751
- Obične dionice	275.569	275.569
- Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva na preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura može se prikazati kako slijedi:

	2012.		2011.	
	Iznos	%	Iznos	%
1 Nova Ljubljanska Banka d.d., Ljubljana	37.177	96,30	37.177	96,30
2 Ostali	1.428	3,70	1.428	3,70
	38.605	100,00	38.605	100,00

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Berzi. Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Banke i ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema razvodnjene zarade po dionici kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionicama.

	2012.	2011.
Dobit Banke poslije poreza	4.829.859	3.408.617
Ponderisani broj dionica	275.569	275.569
Osnovna/razvodnjena zarada po dionici (u BAM)	17,53	12,37

24. Transakcije sa povezanim stranama

Strane sa smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka. Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice i obavljene su u skladu sa komercijalnim uslovima na tržištu. Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

	2012.	2011.
Vlasnik		
Aktiva:		
Kredit i druga potraživanja:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	92	4
Devizni računi:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	13.231	2.199
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	4	1
Pasiva:		
Depoziti po viđenju:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1.901	3.356
Kratkoročni depoziti:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	-	80.189
Obaveze po dugoročnim kreditima:		
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	33.249	45.003
Obaveze po subordiniranom kreditu:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	14.931	14.931
Ostale obaveze:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	21	1
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	451	810

24. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

	2012.	2011.
Ostali		
Aktiva:		
Kredit i druga potraživanja:		
- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka	258	266
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	1	1
- Fizička lica	84	128
Devizni računi:		
- LHB Internationale Handelsbank AG, Frankfurt	-	355
- Adria Bank AG, Wien	94	151
- KBC Bank	181	110
- NLB banka a.d., Beograd	137	207
- NLB Tutunska banka AD, Skopje	10	60
- NLB Montenegrobanka AD, Podgorica	12	94
Kratkoročno oročena sredstva:		
- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka	284	290
- KBC Bank	-	3.051
Razgraničene kamate:		
- KBC Bank	-	2
- LHB Internationale Handelsbank AG, Frankfurt	-	1
Pasiva:		
Depoziti po viđenju:		
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	162	106
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	2.477	587
- NLB Tutunska banka AD, Skopje	287	669
- NLB Montenegrobanka, Podgorica	15	-
- CBSinvest d.o.o., Sarajevo	40	53
- Fizička lica	19	25
Kratkoročni depoziti:		
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	10.757
Dugoročni depoziti:		
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	500	800
- CBSinvest d.o.o., Sarajevo	35	90
- Fizička lica	137	131
Ostale obaveze:		
- NLB Montenegrobanka AD, Podgorica	-	2
Razgraničene kamate:		
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	14	1
- Fizička lica	8	3

24. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

	2012.	2011.
Vlasnik:		
Prihodi i rashodi:		
Prihodi od kamata:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	4	12
Prihodi od naknada:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	50	117
Rashodi kamata:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	3.424	3.753
Ostali:		
Prihodi i rashodi:		
Prihodi od kamata:		
- LHB Internationale Handelsbank AG, Frankfurt	1	5
- KBC Bank	2	2
- Prvi Faktor d.o.o., Sarajevo	2	-
- Fizička lica	7	4
Prihodi od naknada:		
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	95	68
- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka	95	79
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	32	17
- KBC Bank	7	7
- Fizička lica	1	2
Rashodi kamata:		
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	19	6
- CBSinvest d.o.o., Sarajevo	4	5
- Prvi Faktor d.o.o., Sarajevo	1	-
- Fizička lica	6	4
Garancije i druga jemstva: (izloženost po osnovu vanbilansa, odnosno odobrenih kredita)		
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	585	2
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	5	5
- Fizička lica	29	28
Primanja članova Uprave		
	2012.	2011.
Neto plate	446	378
Porezi i doprinosi	272	231
Ostala primanja	44	48
Porezi i doprinosi	19	15
	781	672

24 Potencijalne i preuzete obaveze

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	2012.	2011.
Garancije		
- u BAM	45.242	44.613
- u stranim valutama	19.908	18.477
Akreditivi	2.034	2.578
Manje: Ispravka vrijednosti za potencijalne gubitke	(1.517)	(2.133)
	65.667	63.535
Odobreni neiskorišteni krediti		
- u BAM	47.551	54.199
	47.551	54.199

Operativni najmovi

Banka iznajmljuje poslovne prostore u cijeloj Bosni i Hercegovini.
Na osnovu ugovora o najmu, preuzete obaveze su sljedeće:

	2012.	2011.
Preuzete obaveze po osnovu najmovia	1.137	1.048
	1.137	1.048
	2012.	2011.
Dospijeće od 1 do 5 godina	654	567
Dospijeće od 5 do 10 godina	171	180
Dospijeće preko 10 godina	312	301
	1.137	1.048

25. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)

Sudski procesi u toku

Na dan 31. decembra 2012. godine protiv Banke je pokrenuto ukupno 75 sudskih sporova.

Ukupna vrijednost sporova u kojima je Banka tužena na dan 31. decembra 2012. godine iznosi 15.608 hiljada BAM.

Sudski sporovi koji su pokrenuti protiv Banke odnose se na isplatu stare devizne štednje, isplatu razlike kamate po prijeratno oročenim novčanim sredstvima, poništenje ugovora ili poništenje založnih prava, isplatu zbog neosnovanog obogaćenja, naknadu štete, te na poništenje otkaza ugovora o radu.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu koje su iskazane u Napomeni 22 za koje Banka vjeruje da su dovoljne za pokrivanje svih potencijalnih obaveza nastalih s osnove sudskih sporova.

26. Poslovanje po segmentima

Banka ima instrumente za praćenje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda po geografskim segmentima, tj. podružnicama Banke koje se nalaze na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, kao i aktivnosti u svim poslovnim segmentima (pravna i fizička lica, banke i finansijske institucije, državne institucije).

Izveštaj o finansijskom položaju segmenta sa stanjem na da 31. decembra 2012. godine:

	Pravna lica	Stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	13.970	156.965	-	170.935
Vrijednosni papiri AFS	-	-	29.942	-	29.942
Kredit	239.239	304.908	22.366	-	566.513
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	20.453	20.453
Ostala sredstva	62	236	249	1.851	2.398
Ukupno aktiva	239.301	319.114	209.522	22.304	790.241
OBAVEZE					
Depoziti	177.956	436.441	2.203	-	616.600
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	65.207	-	65.207
Subordinisani dug	-	-	24.102	-	24.102
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	1.488	360	-	762	2.610
Ostale obaveze	288	869	3.291	934	5.382
Ukupno obaveze	179.732	437.670	94.803	1.696	713.901

Izveštaj o finansijskom položaju segmenta sa stanjem na da 31. decembra 2011. godine:

	Pravna lica	Stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	11.311	137.755	-	149.065
Vrijednosni papiri AFS	-	-	34.267	-	34.267
Kredit	263.569	306.226	120.013	-	689.809
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	20.794	20.794
Ostala sredstva	81	397	2.092	1.818	4.388
Ukupno aktiva	263.650	317.933	294.127	22.612	898.323
OBAVEZE					
Depoziti	200.017	430.179	84.699	-	714.895
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	77.674	-	77.674
Subordinisani dug	-	-	24.006	-	24.006
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	1.575	558	-	868	3.001
Ostale obaveze	1.872	76	4.926	953	7.826
Ukupno obaveze	203.464	430.813	191.305	1.820	827.402

27. Događaji nakon datuma izvještavanja

Od 31. decembra 2012. godine, nakon datuma bilansa stanja, do datuma predavanja izvještaja, nisu se desili nikakvi događaji koji značajnije utiču na položaj Banke ili zahtijevaju dodatna objašnjenja.

Znam zašto.

Izdavač:
NLB Banka d.d., Tuzla,
Maršala Tita 34, 75000 Tuzla,
T: 035 / 259 259
F: 035 / 302 802
E: info@nlb.ba
www.nlb.ba